
RAPORTOINNIN TOTEUTUS JA KEHITTÄMINEN EKOKEM-KONSERNISSA

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Liiketalouden koulutusohjelma

Hämeenlinna,
16.12.11

Juha Halen

VISAMÄKI

Liiketalouden koulutusohjelma

Tekijä	Juha Halen	Vuosi 2011
Työn nimi	Raportoinnin toteutus ja kehittäminen Ekokem-konsernissa	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Ekokem-konsernin raportoinnin nykyinen tila ja etsiä siihen mahdollisia kehityskohteita. Konsernissa otettiin kevään 2011 aikana käyttöön Tabella Business Tools -raportointijärjestelmä, jota hyödynnetään konsernin sisäisessä raportoinnissa. Työn tavoitteena oli tutkia Tabellan tuottamat edut konsernissa, sekä selvittää mitä raportteja konsernin johto hyödyntää päätöksenteossaan.

Työn teoriataustaksi perehdyttiin organisaation raportointiin sisäisen raportoinnin näkökulmasta. Teoreettisen osan tavoitteena on selvittää sisäisen raportoinnin menetelmät, aikataulut ja tietojen luotettavuutta. Osuudessa selvitetään myös raportoinnin tietoteknisiä mahdollisuuksia. Teorian avulla voidaan tutkia, miten raportointi tulisi organisaatiossa toteuttaa ja mihin asioihin siinä tulisi kiinnittää huomiota. Tabella-osuudessa tutkittiin järjestelmän ominaisuuksia raportoinnin kannalta. Osuus koottiin järjestelmätoimittajan haastattelun ja järjestelmän esittelyversion tiedoista ja opinnäytetyöntekijän omista kokemuksista järjestelmästä.

Tutkimus toteutettiin syksyllä 2011 kvalitatiivisena tutkimuksena teema-haastattelumenetelmää käyttäen. Haastateltavina tutkimuksessa olivat Ekokem-konsernin kaksi raportteja laativaa ja kaksi raportteja työssään hyödyntävää henkilöä.

Tutkimuksessa selvisi, että Tabella Business Tools -raportointijärjestelmä on ratkaissut pääosan konsernin raportointiongelmista. Järjestelmä helpottaa konsernin sisäistä raportointia ja lisää käyttäjien kustannustietoisuutta. Konsernin johto oli tutkimuksen mukaan tyytyväinen Tabellasta saatavien raporttien sisältöön ja ulkoasuun. Järjestelmään ei ole kuitenkaan siirretty riittävästi lukutietoja, jotta sen kaikkien osien hyödyntäminen olisi mahdollista.

Avainsanat Raportointi, sisäinen raportointi, Tabella Business Tools -raportointijärjestelmä, raportoinnin kehittäminen

Sivut 35 s, + liitteet 9 s.

VISAMÄKI

Degree Programme in Business Economics

Accounting and Finance

Author

Juha Halen **Year** 2011

Subject of Bachelor's thesis

Implementation and Development of Reporting
at the Ekokem Group

ABSTRACT

The purpose of the thesis was to find out what is the current status of the Ekokem Group's reporting and search for the potential development targets. During the spring 2011 the Group introduced the Tabella Business Tools reporting system for the Group's internal reporting. The aim was to explore the benefits that Tabella produce for the Group and find out what reports the Group management needs for decision-making.

The theoretical frame contains organizational reporting and it is examined from the internal reporting perspective. The aim of the theoretical frame is to investigate the internal reporting procedures, timelines and data reliability. The theoretical part also studies about what new opportunities information technology gives to reporting. With the help of different theories, the implementation of the reporting and its issues that need attention are analyzed. Tabella part was compiled from the system supplier's interview, the demonstration of Tabella and from the author's own experience on the system.

The empirical part of the study consists of a qualitative research in the Ekokem Group. The study was conducted in autumn 2011 and the data were obtained by four interviews at Ekokem. The conclusion of the thesis is that the most of the Group's reporting problems have been solved by the Tabella Business Tools reporting system. Tabella has given an easy way to form reports between different cost centers and it increases cost monitoring.

The results showed that the Group management was satisfied with the content and appearance of Tabella's reports. It is not possible to exploit all parts of the system since all necessary data have not been transferred to the system yet.

Keywords Reporting, internal reporting, Tabella Business Tools reporting system, development of reporting

Pages 35 p + appendices 9 p.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
1.1	Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaukset	1
1.2	Opinnäytetyön tietoperusta ja tutkimusmenetelmät	2
2	RAPORTOINTI	3
2.1	Raportoinnin tarkoitus.....	3
2.1.1	Ulkoinen raportointi	4
2.1.2	Sisäinen raportointi.....	5
2.2	Yhteys toiminnan suunnitteluun	7
2.3	Raporttien ajoitus	8
2.4	Raporttien luettavuus.....	9
2.5	Tietojen luotettavuus	10
2.6	Raporttien jakelu	10
2.7	Raportoinnin tietojärjestelmät	11
3	TABELLA BUSINESS TOOLS -RAPORTOINTIJÄRJESTELMÄ	14
3.1	Ohjelman käyttö	14
3.2	Tabellin tuottamat raportit	17
3.2.1	Periodiraportit.....	17
3.2.2	Tilannekohtaiset raportit.....	19
4	EKOKEM-KONSERNIN RAPORTOINTI.....	21
4.1	Ekokem-konserni ja sisäinen laskenta.....	21
4.2	Raportoinnin nykyinen tila konsernissa	22
4.3	Raporteista saatavat tiedot.....	25
4.4	Raportoinnin kehityskohteet	27
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	28
5.1	Tabellin hyödyntäminen raportoinnissa	29
5.2	Raporttien kehittämiskohteet.....	30
6	YHTEENVETO	32
	LÄHTEET	34

Liite 1	EKOKEM-KONSERNIN TUOSLASKELMA JA TASE
Liite 2	YHTEISKUNTAVASTUURAPORTIN SISÄLTÖÄ
Liite 3	TEEMAHAASTATTELURUNGOT
Liite 4	ORGANISAATIOKAAVIO

1 JOHDANTO

Yrityksen toiminnan kannattavuus ja tulevaisuuden suunnitelmat kiinnostavat pääasiassa kaikkia yrityksen sidosryhmiä. Suurin vastuu toiminnan kannattavuuden arvioinnista ja tulevaisuuden suunnitelmien kehittelystä on yrityksen johdolla, joka tekee päätöksensä heille tuotettavien talousraporttien perusteella. Näiden raporttien tulee sisältää riittävät tiedot esimerkiksi yrityksen taloudellisesta tilanteesta, tilausten määrästä ja kulurakenteesta. Raporttien antaman tiedon tulee olla luotettavaa ja ajantasaista, jotta yrityksen johto voi niiden perusteella tehdä oikeita päätöksiä. Tulevaisuuden strategiset päätökset pohjautuvat myös raporttien antamaan informaatioon.

Opinnäytetyön toimeksiantajana on Ekokem-konserni, joka toimii ympäristöhuoltoalalla. Ekokem -konserniin kuuluvat emoyhtiö Ekokem Oy Ab ja tytäryhtiöt Ekokem-Palvelu Oy, Ekovoima Oy ja Suomen Rakennusjätteen Lajittelu- ja Kierrätyskeskus Oy (SRJ Oy). Yritys tuottaa ympäristö- ja jätehuoltoon, ympäristörakentamiseen sekä jätöpohjaiseen energiantuotantoon liittyviä palveluja elinkeinoelämälle ja yhteisölle sekä Suomessa että ulkomailla. (Yhteiskuntavastuuraportti 2011)

Tutkimusaiheen valintaan tekijä päätyi oman työtehtävänsä kautta. Tekijä työskenteli työharjoittelujaksollaan kohdeorganisaatiossa talousosastolla. Hänen työnkuvaansa kuului myynti- ja ostoreskontra töiden ohella Tabellan raportointijärjestelmän parametointi- ja käyttäjäkoulutustehtävät.

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaukset

Ekokem-konserni otti kevään 2011 aikana käyttöön Tabella Business Tools -raportointijärjestelmän. Ohjelman käyttöönotto on osa organisaatiomuutosta, jossa yrityksessä siirrytään matriisiorganisaatioon. Kustannuksista vastaavien työntekijöiden suorittama kulujenseuranta muuttuu ohjelman myötä aiempaan käytäntöön verrattuna yksinkertaisemmaksi. Heidän ei tarvitse enää pyytää raportteja talousosastolta, vaan kaikki informaatio on käytettävissä omalla työpisteellä ohjelman kautta.

Yrityksen johto tulee hyödyntämään ohjelman tuottamia raportteja päätöksenteossaan. Raporttien sisällön tulee vastata yrityksen johdon asettamia vaatimuksia, jotta johtaminen perustuu ajantasaiseen ja kattavaan tietoon. Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää haastattelujen avulla Ekokem-konsernin raportoinnin nykyinen tila, sekä mitä etuja uusi raportointiohjelma on tuonut raportointiin aiempiin käytäntöihin verrattuna.

Tavoitteena on myös selvittää haastattelujen avulla, mitkä ovat yrityksen johdolle olennaisia tietoja, joita raporteista halutaan saada selville. Työ rajataan käsittelemään sisäisen laskentatoimen tuottamia talousraportteja alle vuoden pituisilla periodeilla. Tavoitteena on selvittää, kuinka yrityksessä käyttöönotettavan Tabella Business Tools -raportointijärjestelmän tuottamat raportit vastaavat johdon vaatimuksia, ja onko raporttien sisällössä kehitettävää?

Opinnäytetyö etsii vastauksia seuraaviin kysymyksiin tutkimalla Ekokem-konsernia:

- Minkälaisia raportteja yrityksen johto tarvitsee yrityksen toiminnan johtamiseen?
- Mitä etuja uusi raportointijärjestelmä on tuonut konsernille?
- Onko Tabella Business Tools -raportointijärjestelmässä tai sen tuottamissa raporteissa kehitettävää?

1.2 Opinnäytetyön tietoperusta ja tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyön tietoperustassa hyödynnetään yrityksen talousraportointiin keskittyvää alan kirjallisuutta. Tabella Business Tools -raportointijärjestelmän esittelyssä käytetään ohjelmistotoimittajan www-sivuja, ohjelmistotoimittajan edustajan kanssa käytyä haastattelua ja opinnäytetyön tekijän omia kokemuksia ohjelmasta. Ekokem-konsernin raportoinnin esittely ja toteutus on koottu teemahaastatteluista sekä konsernin materiaaleista. Tutkimukseen haastateltiin konsernin toimitusjohtajaa, talousjohtajaa, laskentapäällikköä ja kirjanpitäjää. Toimitusjohtaja ja talousjohtaja tuovat työhön raporttien käyttäjien näkökulman, kun laskentapäällikkö ja kirjanpitäjä edustavat raporttien laatijoita.

Tutkimusmenetelmänä työssä käytettiin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta. Tutkimukselle on tyypillistä, että tieto kerätään suoraan ihmisiltä. Työn empiirisen aineiston keruumenetelmänä on käytetty teemahaastattelua, jolla selvitettiin Ekokem-konsernin johdon vaatimukset raporttien sisällöstä ja kehittämistarpeista. Haastatteluun valittiin yrityksen raportoinnista vastaavia sekä niitä hyödyntäviä henkilöitä.

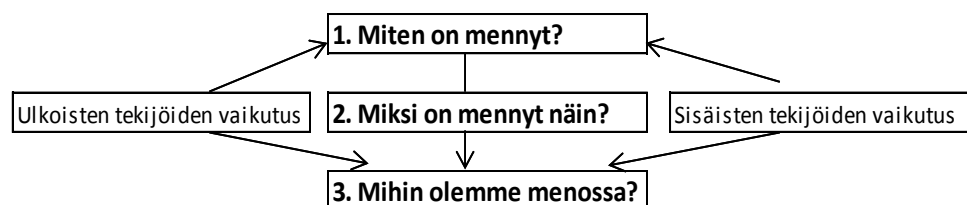
2 RAPORTOINTI

Raportointi on tärkeässä osassa seurattaessa yrityksen toimintaa ja tehokkuutta. Raportteja laaditaan yrityksissä sekä ulkoisen että johdon laskenta-toimen keräämien ja tallentamien tietojen perusteella. Se kytkeytyy osaksi yrityksen ohjausjärjestelmää, jonka muita osia ovat liiketoiminnan suunnittelu ja erilaiset toteutusmenetelmät. Suunnitelmien numerotiedot toimivat myös raportoinnissa vertailutietona. Raportointi on myös apuväline, jonka avulla organisaation henkilöstö voidaan motivoida saavuttamaan heille asetetut tavoitteet ja luoda positiivista kilpailuhenkeä. Oikein toteutettu raportointi myös lisää yrityksen avointa viestintää kertomalla liiketoiminnan tilanteesta ja tavoitteista. (Alhola & Lauslahti 2009, 248, 316–317.)

2.1 Raportoinnin tarkoitus

Raportoinnin tarkoitus yrityksessä on antaa tietoja tapahtuneesta tai parhaillaan tapahtuvasta toiminnasta. Raportoinnin tavoitteena on antaa monipuolinen kuva yrityksen taloudellisesta ja toiminnallisesta tilanteesta. Sen peruseriaatteita ovat tietojen luotettavuus, oleellisuus sekä oikea-aikaisuus. Raporttien luotettavuus on yrityksen johtamisessa elintärkeää, sillä vääristyneet tiedot voivat johtaa yrityksen johtoa harhaan ja aiheuttaa luottamuksen menettämisen raporttien antamaan informaatioon. Oleellisen tiedon esittäminen on raporteilla tärkeää, sillä nykyään tietoa on hyvin laajasti tarjolla. Peruseriaatteista oikea-aikaisuus tarkoittaa raporttien julkaisua ajallaan, jotta niiden antamat tiedot voidaan hyödyntää tehokkaasti. (Alhola & Lauslahti 2005, 173; Alhola & Lauslahti 2009, 316; Jyrkkiö & Riistama 2006, 276.)

Talouden tuottamat tulos- ja tasetiedot eivät yksistään riitä raportoitaessa yrityksen taloudellista tilannetta. Kuva 1 mukaisesti raportoinnissa pitää ottaa huomioon ajallisen ulottuvuuden lisäksi muita tekijöitä. Analysoimalla mennyttä, nykyisyyttä ja tulevaa sekä arvioimalla sisäisten ja ulkoisten tekijöiden vaikutusta nykyiseen ja tulevaan tilanteeseen voidaan raportoitaessa antaa monipuolinen kuva yrityksen eri toiminnoista. (Alhola & Lauslahti 2005, 173.)

Kuva 1 Johdon raportoinnin tehtävät (Alhola & Lauslahti 2005, 173.)

Menneisyyttä tarkkailtaessa huomio keskittyy asetettujen tavoitteiden ja niihin vaikuttavien tekijöiden seurantaan ja analysointiin. Käytettävät raportit ovat suunnitelmien mukaisia, kuten budjetin seurantaraportti. Näitä raportteja tukemassa voidaan käyttää analyttisiä raportteja, esimerkiksi

tuloslaskelmaerittelyä. Nykytilanteen raportointi on reagoivaa ja keskittyy tämän hetken seurantaan. Tulevaa aikaa voidaan seurata mittaristojen ja yhdistelmäraporttien avulla. Näiltä raporteilta vaaditaan reaktiivisuutta ja ennakoivuutta. (Alhola & Lauslahti 2009, 321.)

Yrityksien hyödyntämät raportit voidaan erottaa niiden sisällön perusteella ulkoisiin raporteihin ja sisäisiin raporteihin. Ulkoisilla raporteilla tarkoitetaan yrityksen ulkopuolisille sidosryhmille jaettavia raportteja, kuten lakisääteisiä pää- ja päiväkirjaraportteja sekä viranomaisilmoituksia. Sisäisillä raporteilla palvellaan yrityksen eri organisaation tason toimihenkilöitä. Näiden raporttien tarkoitus on auttaa yrityksen toiminnan seuranta ja johtamista. (Alhola & Lauslahti 2005, 175; Lahti & Salminen 2008, 147.)

2.1.1 Ulkoinen raportointi

Yritykset ovat vastuussa toiminnastaan useille ulkopuolisille sidosryhmille. Ulkopuolisia tahoja ovat valtion lisäksi muun muassa rahoittajat ja asiakkaat. Yrityksen ulkoinen laskentatoimi toteuttaa ulkopuolisten sidosryhmien raporttivaateet. Ulkoisille raporteille on asetettu niiden ulkoasu ja sisältöä sääteleviä normeja, jotta yritykset pyrkisivät raporteissaan samankaltaisuuteen ja vertailtavuuteen. Esimerkkinä normiperusteisesta tiedonannosta on tilinpäätös, joka antaa tarkan kuvan yrityksen taloudellisesta tuloksesta ja asemasta. Tilinpäätös sisältää yrityksen tuloslaskelman, taseen sekä niiden liitetiedot. Tiettyjen edellytysten täytyessä vaaditaan myös toimintakertomus ja rahoituslaskelma. (Ikäheimo, Lounasmeri & Walden 2005, 13–15.)

Virallisen tilinpäätöksen sisältö voidaan toteuttaa suomalaisen normiston (FAS, Finnish Accounting Standards) mukaan. Vaihtoehtoinen Suomessa käytettävä normisto on kansainvälinen tilinpäätösstandardi (IFRS, International Financial Reporting Standards). Kotimainen säännöstö koostuu kirjanpitolaista ja -asetuksista sekä muista tilinpäätöstä säätelevistä normeista, kuten Kirjanpitolautakunnan päätöksistä. Esimerkiksi kirjanpitoasetus antaa selkeän kaavan tuloslaskelman muodostamiseen. Esimerkkinä liite 1 Ekokem-konsernin tuloslaskelma, joka on tehty noudattamalla kululajipohjaista mallia. Toinen malli on toimintokohtainen, jota käyttävät Suomessa lähinnä suuret kansainväliset yritykset. (Salmi 2010, 46–47.)

Tilinpäätös laaditaan neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Laadinta aloitetaan usein jo ennen tilikauden päättymistä, jotta tulokset voidaan julkaista mahdollisimman nopeasti. Ulkopuolisille sidosryhmille informaation hyväksikäyttöarvo pienenee nopeasti ajan kulumisen myötä. (Ikäheimo ym. 2005, 21.)

Tilinpäätöksen lisäksi organisaatiot voivat tarjota sidosryhmilleen lisätietoja toiminnastaan ja toiminnan tuloksellisuudesta julkaisemalla esimerkiksi yhteiskuntavastuuraporttia. Yhteiskuntavastuuraportti voidaan tehdä noudattamalla Global Reporting Initiativen (GRI) raportointisuosituksia. Raportti voi sisältää talouslukujen esittelyn lisäksi toiminnan analysointia ja tulevaisuuden näkymien arviointia. Esimerkiksi Ekokem-konsernin yhteiskuntavastuuraportti antaa tietoa sidosryhmille luonnonvarojen säästä-

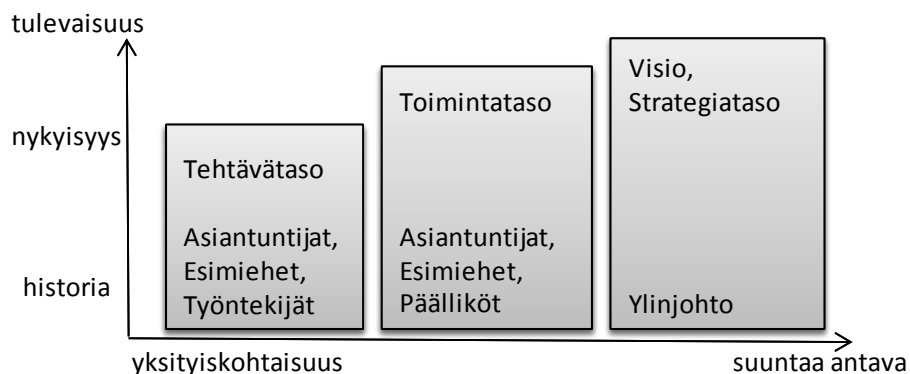
misestä, turvallisuudesta ja toiminnan ympäristövaikutuksista. Toiminnan ympäristövaikutuksia seurataan Ekokemillä muun muassa savukaasumittauksin ja pohja- ja pintavesitutkimuksin. Tästä esimerkkinä liite 2, jossa kuvataan Ekokemin yhteiskuntavastuuraportista löytyvää termisen käsittelyn kokonaispäästöjä Riihimäen toimipisteessä. (Yhteiskuntavastuuraportti 2010, 2, 24.)

Listayhtiöiden on tehtävä säännöllinen osavuositarkastus tilikautensa kolmelta, kuudelta ja yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta. Listayhtiöiksi kutsutaan organisaatioita, jotka ovat laskeneet liikkeelle osakkeitaan. Osavuositarkastus käsittää selostusosan ja taulukko-osan, joiden tulee antaa oikea ja riittävä kuva organisaation taloudellisesta asemasta ja tuloksesta. Tarkastus on julkistettava viimeistään kahden kuukauden kuluessa tarkastuskauden päättymisestä. (Osavuositarkastus n.d.)

Ulkoinen raportointi toimittaa tietoja kuukausittain viranomaisille. Alv-ilmoitukset, tullin ilmoitukset ja työnantajailmoitukset hoidetaan sähköisesti tyvi-operaattorin kautta. Tiedot voidaan lähettää tiedostona tai tallentamalla tiedot sähköiselle lomakkeelle. (Lahti & Salminen 2008, 148.)

2.1.2 Sisäinen raportointi

Yrityksen sisäisen laskenta on nykyaikaisissa laskentajärjestelmissä integroitu kiinteästi ulkoiseen laskentaan. Näin sisäisen laskennan raportointi perustuu kirjanpidon tositteille syötettyihin dimensioihin. Sisäistä raportointia eivät rajoita viranomaistaholta laaditut normit kuten ulkoista raportointia. Yrityksessä muodostettavat raportit voivat käsittää säännönmukaisin väliajoin tai yksittäisen työntekijän tarpeiden mukaan laadittuja raportteja. (Ikäheimo ym. 2005, 14–15; Lahti & Salminen 2008, 148.)

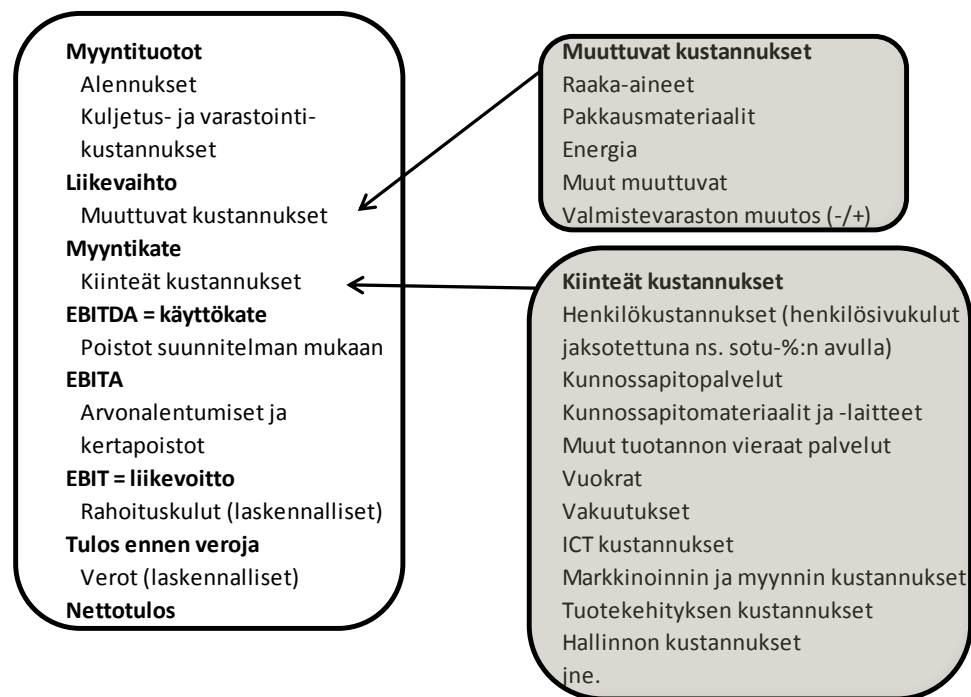

Kuva 2 Raportointitasot sisäisessä raportoinnissa (Alhola & Lauslahti 2005, 175.)

Sisäisen raportoinnin eri tasoilla raporteilta vaaditaan erilaista tietosisältöä. Kuva 2 kuvaa näiden vaatimusten eroja. Tehtävätason raporteilta vaaditaan yksityiskohtaista tietoa jokapäiväisen toiminnan tehokkuudesta ja laadukkuudesta. Toimintatasolla pääpaino on koko vuoden seurannassa, jolloin kiinnostavia tietoja esimiehille ja päälliköille ovat yrityksen kannattavuus ja vakavaraisuus. Yrityksen ylin johto on visio- ja strategiataason seurannassa kiinnostunut yrityksen pitkän aikavälin tavoitteista ja strategisista muutoksista. (Alhola & Lauslahti 2005, 175.)

Laskentatoimen raportit ovat kirjallisessa muodossa annettuja tietoja yrityksen toteutuneista tuotoista ja kustannuksista sekä niiden pohjana olevista määräluvuista. Budjetintarkkailuraportit sisältävät toteutuneiden lukujen lisäksi myös tavoitelukuja. Näitä raportteja hyödyntävät yrityksen operatiivinen johto seuratessaan, poikkeako toteutuneet luvut suunnitelluista ja mistä mahdolliset poikkeamat johtuvat. (Jyrkkiö & Riistama 2006, 276.)

Sisällöltään sisäiset raportit ovat ulkoisia raportteja tarkempia. Virallisen tilinpäätöksen tuloslaskelman hyödyntäminen yrityksen johtamisen tarpeita varten ei ole mielekästä, sillä se esittää yrityksen tuloksen muodostumisen liian karkealla tavalla. Sisäisessä raportoinnissa tuloslaskelman kulut puretaan tarkemmiksi erittelyiksi. Kuva 3 kuvaa operatiivista tuloslaskelmaa, jossa muuttuviin ja kiinteisiin kuluihin kuuluvia kustannuksia on tarkasteltu tarkemmin. Tarkastelu voidaan suorittaa myös kustannuspaikkat tai tilikohtaisesti. Raporteilla voidaan käyttäjien tarpeiden mukaan esittää erilaisia katetasoja, joita virallisissa tuloslaskelmissa ei esitetä. (Niskavaara 2010, 47–49.)

Kuva 3 Operatiivinen tuloslaskelma, esimerkki teollisen alan yrityksen kuukausiraportista (Niskavaara 2010, 48.)

Operatiivisella tuloslaskelmalla esitetään asiakas- ja tuotekannattavuuden seurantaan tarkoitettu myyntikate-tulosrivi. Myyntikatteen avulla ilmoitetaan tuotteen myyntihinnan ja tuotteen valmistamisesta johtuvien muuttuvien kustannusten erotus. Lisäksi myyntikate voidaan ilmoittaa prosentteina, jolloin se on hyödynnettävissä yrityksen kehityksen tarkastelussa sekä saman toimialan yritysten keskinäisessä vertailussa. (Niskavaara 2010, 49; Alhola & Lauslahti 2009, 138.)

Yrityksen johtamisen kannalta esimerkiksi operatiivisen tuloslaskelman tulisi sisältää käyttökate-tulosrivi. Käyttökate (tulos ennen poistoja, arvonalennuksia, rahoituseriä ja veroja eli EBITDA = Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization) antaa tulosvastuulliselle henkilölle arvokasta tietoa jokapäiväisestä toiminnasta ilman, että taseen erät vaikuttavat lukuun. (Niskavaara 2010, 49.)

Raporteilla on tärkeä merkitys yrityksen tulevaisuuden suunnittelussa. Niiden avulla voidaan nähdä tuottojen ja kustannusten kehityssuunnat, joiden avulla voidaan ennakoida tulevaa kehitystä. Tarkkailuraportit kertovat, onko tavoitteita pystytty saavuttamaan, ja miten uudet tavoitteet tulisi niiden viitteellä asettaa. (Jyrkkiö & Riistama 2006, 277.)

2.2 Yhteys toiminnan suunnitteluun

Yrityksen strategian purkaminen toimintasuunnitelmaksi tuo mukanaan yrityksen yksiköille ja osastoille tavoitteita ja toimenpiteitä. Budjetointi on yksinkertaisimmillaan toimintasuunnitelman muuttamista numeroiksi, jotka asettavat menojen kehitykselle rajat. Budjetti tehdään yleisesti yrityksen tuloslaskelma- ja tase-eristä ja se sisältää sekä meno- että tulopuolen. (Niemelä, Pirker & Westerlund 2008, 60–63.)

Perinteisen näkökulman mukaan raportointi on nähty budjetti- ja tunnuslukuseurantana. Budjettiseuranta vertaa toteutuneita lukuja budjetoituihin. Seuranta voidaan tehdä eri aikaväleillä päivätasoisesta vuosiseurantaan. Päivä- tai viikkotasolla seurataan myyntitavoitteiden edistymistä, kun kuukausitasolla seurataan tulosta ja sen eriä. Vuositasolla seuranta keskittyy yrityksen tunnuslukujen, tuloksen ja taseen muutoksiin. (Alhola & Lauslahti 2009, 337–339.)

Budjetti on yrityksen talousjohtamisen keskeisin instrumentti, jolla asetetaan tavoitteita vuositasolla. Budjetti sisältää yleensä tavoiteosan, resurssi- ja tavoitesuunnitelmaosan sekä taloudellisen tulososan. Budjetointi tarkoittaa budjetin käyttöä yritysohjauksen apuvälineenä. Se käsittää budjetin suunnittelun ja laatimisen sekä toteumatarkkailun. Lisäksi se käsittää budjetin ja toteuman erojen analysoinnin sekä korjaavien toimenpiteiden suunnittelun ja toteuttamisen. (Neilimo & Uusi-Rauva 2009, 230–231.)

Mikäli yrityksessä ei laadita budjettia, seuranta voidaan tehdä ennalta määriteltujen tunnuslukutavoitteiden mukaisesti. Lyhyen tähtäimen tunnuslukuja, esimerkiksi myyntikatetta ja voittoa seurataan kuukausittain, kun taas pidemmän tähtäimen lukuja seurataan osavuosikatsauksissa ja vuosiseurannan yhteydessä. (Alhola & Lauslahti 2009, 337.)

Toiminnan suunnittelussa myös ennustamisella on tärkeä asema. Ennusteita voidaan hyödyntää haettaessa yrityksen oletettua lopputulosta, joka saavutetaan tiettyä strategiaa tai toimintasuunnitelmaa noudattaen. Ennusteen laatiminen tuo lisäarvoa yritykselle luomalla pohjan laadullisten ja taloudellisten tavoitteiden asettamiselle. Lisäksi se erottaa liiketoiminnan jatkuvan ydintekemisen kertaluontoisista sattumista tai toiminnan häiriöistä. (Niemelä ym. 2008, 69–70.)

2.3 Raporttien ajoitus

Yrityksissä käytettävät raportit voidaan jakaa ajoituksellisesti kahteen ryhmään: periodiraportteihin ja tilannekohtaisiin raportteihin. Periodiraportit ovat säännöllisin aikavälein laadittavia vakiintuneen ulkoasun ja sisällön mukaisia raportteja, joita hyödynnetään yrityksen toiminnan ohjauksessa ja valvonnassa. Tilannekohtaisia raportteja laaditaan tarpeen vaatiessa. Niitä voidaan tarvita uusien ongelmien ratkaisun perustaksi. Tilannekohtaiset raportit ovat vaihtoehtolaskelmia, joissa esitetään perusteita päätöksentekoa varten. (Jyrkkiö & Riistama 2006, 279–280.)

Periodiraporteissa raportointijakso määräytyy raporttityypin mukaisesti. Yrityksissä yleisesti käytettyjä periodiraportteja ovat viikoittaiset myyntiraportit sekä kuukausi- ja osavuosisraportit. Viikoittaisessa myyntiraportissa seurataan esimerkiksi liikevaihtoa ja myyntikatetta markkina-alueittain, asiakasryhmittäin ja/tai tuoteryhmittäin. Yrityksen rahoituksen johdolle on päivittäinen kassaraportti välttämätön, varsinkin kun rahatilanne on tiukka. Päivittäin saatetaan raportoida myös työnjohdolle standardipoikkeamat. (Jyrkkiö & Riistama 2006, 279; Niskavaara 2010, 167.)

Kuukausiraportointi kuuluu usein osana yrityksen johtoryhmän tai muun ohjausryhmän palaveria. Palaverit sisältävät analysointia, johtopäätöksiä ja uusia päätösehdotuksia pelkkien lukujen läpikäynnin sijaan. Käsittelyn pääpaino on lähitulevaisuuden kannattavuudessa ja siihen vaikuttavien osatekijöiden hallinnassa. Kuukausiraportin sisältö ja rakenne ovat yrityskohtaisia. Raportilla seurattavia mittareita voivat olla yrityksen volyymit ja liikevaihto sekä liikevoitto ja kustannusrakenteet. Raportin rakenne määräytyy organisaatiossa tehtyjen suunnitelmien mukaan. Lisäksi organisaation taso ja toiminto vaikuttavat raportoinnin toteutukseen. (Alhola & Lauslahti 2005, 192; Niskavaara 2010, 167.)

Johtoryhmän tai muun ohjausryhmän kuukausittaisissa palavereissa käsitellään viimeisimmän kuukauden tulos-, tase- ja rahoitustilanteiden kehittyminen sekä kannattavuuden muutokset. Lisäksi käsiteltävien asioiden joukossa voivat olla markkinatilanteen ja asiakaskannattavuuden kehittyminen. Tuotanto- ja varastotilanteiden seuranta on tärkeää palavereissa, sillä niillä on suuri vaikutus yrityksen tuloksen muodostumiseen. (Alhola & Lauslahti 2005, 192–193.)

Neljännesvuosisraportointi kerää yhteen viimeisen kolmen kuukauden tiedot. Raportti sisältää yleensä myös tulevaisuuden näkymiin keskittyvää tarkastelua ja strategian seurantaa. Raportointi ei kiinnitä huomiota yksittäisten kuukausien lukujen heilahteluihin, vaan keskittyy pidemmän aikavälin seurantaan. Strategiaraportoinnissa on tärkeää tunnistaa yrityksen taloudellinen ja toiminnallinen suunta. Lisäksi neljännesvuosisraportoinnissa voidaan vertailla ja analysoida strategiasuunnitelman tavoitteita, toteumia ja ennusteita keskenään. Kuukausi- ja neljännesvuosisraportit ovat tärkeitä useille yrityksen sidosryhmille. Niitä tarvitsevat yrityksen johdon lisäksi niin yksittäinen työntekijä kuin organisaation ulkopuolella olevat tahot. (Alhola & Lauslahti 2005, 175–177.)

Raportoinnissa nopeudella on tärkeä asema mitattaessa raportoinnin onnistumista. Raporttikauden päätyttyä raporttien on oltava laadittavissa nopeasti. Kuukausittaisen raportin on oltava käytettävissä viimeistään seuraavan kuukauden puoliväliin mennessä, jotta päätöksenteossa voidaan hyödyntää ajankohtaista tietoa. Mikäli kuukausiraportti saadaan valmiiksi vasta seuraavan raporttikauden sulkeuduttua, se on myöhässä ja silloin on syytä etsiä keinoja nopeuttaa raportointia. (Jyrkkiö & Riistama 2006, 280.)

Tilannekohtaisia raportteja eli ad hoc -raportteja muodostetaan satunnaisen tarpeiden mukaan. Useimmiten tarve on päätöksentekotilanteissa tai lisätietojen hankkiminen yrityksen toiminnasta. Ad hoc -raportit muodostetaan usein osittain manuaalisesti. Kyseisiä raportteja hyödynnetään varsinkin investointi- tai hinnoittelupäätöksissä. (Lahti & Salminen 2008, 149.)

2.4 Raporttien luettavuus

Raporttien suunnitteluvaiheessa on tärkeä kiinnittää huomiota niiden luettavuuteen. Tehokas raporttien hyödyntäminen vaatii selkeitä ulkoasua ja helppolukuisuutta. Ulkoasuna voidaan hyödyntää graafista esitysmuotoa, jonka etuna on havainnollisuus, tai numeroita taulukkomuodossa. Johdolle osoitetuissa raporteissa analysointi ja johtopäätökset esitetään kirjallisessa muodossa, jotta huomio kiinnittyy tärkeimpiin kohtiin. (Alhola & Lauslahti 2009, 325; Jyrkkiö & Riistama 2006, 278–279.)

Yrityksen eri raportointitasoilla on tärkeää, että kaikki raportoinnissa käytettävät käsitteet on määritelty yhtenäisiksi. Mikäli yrityksen toiminta-alue ja tuoteskala ovat laajoja, voi ongelmia esiintyä esimerkiksi myynnin käsitteen suhteen. Myynnin käsite voi yrityksen eri yksiköiden välillä poiketa toisistaan, sillä se voidaan käsittää sekä määrällisenä että taloudellisenä. (Niemelä ym. 2008, 85.)

Luettavuuden kannalta on huomioitava, että kaikki raporttien vastaanottajat eivät usein ole perehtyneitä laskentatoimen termistöön, joten vaikeimpia termejä on syytä välttää. Raporteilta on käytävä ilmi ajanjakso, jolta raportin sisältämät luvut ovat peräisin. Raportin sarakkeiden ja rivien otsikointi sekä käytettyjen mittayksiköiden ilmoittaminen on sisällön luettavuuden kannalta tärkeässä asemassa. Raportilta tulee käydä myös ilmi, kuka sen on laatinut, milloin se on laadittu sekä kenelle se jaetaan. Vertailtaessa lukuja budjettiin, on poikkeamalukujen erotuttava selkeästi muusta lukuaineistosta. (Jyrkkiö & Riistama 2006, 278–279.)

Raporttien käyttäjiltä on vaikea saada tietoa heidän raporteille asettamista vaatimuksista. Ennen uusien raporttien jakelua, on niiden luettavuus testautettava muutamalla lopullisen raportin vastaanottajalla. Näin saadaan palautetta ja kehittämisajatuksia raportin sisällöstä ja ulkoasusta. (Alhola & Lauslahti 2009, 326.)

2.5 Tietojen luotettavuus

Yrityksien raportointijärjestelmistä ei ole hyötyä, mikäli niiden tuottamiin tietoihin ei voi luottaa. Luotettavuuteen vaikuttavat muun muassa tietolähteistä saatujen tietojen oikeellisuus ja tiedon keruussa käytetyt määrittelyt. Lisäksi organisaatiokoodisto sisältävissä parametristöissä tehdyt virheet aiheuttavat ongelmia raporttien luotettavuudelle. Harvinaisempia luotettavuuteen vaikuttavia riskejä ovat sähkökatkojen tai muiden virhetilanteiden seurauksena tapahtuva raportoinnin keskeytyminen. (Alhola & Lauslahti 2009, 327.)

Tietojen oikeellisuus voidaan raporteilla varmistaa tarkistuslaskelmilla. Laskelmia tulee tehdä ristiin, jotta mahdolliset virheet saadaan kerätyiltä tiedoilta pois. Virheitä voi myös syntyä, kun tietoja yhdistellään eri esijärjestelmien välillä. Pienikin virhe tietojen keruun yhteydessä voi myöhemmin aiheuttaa suuremman virheen tai voi jättää jonkin liiketoiminta-alueen tai tuotteen täysin huomiotta. (Alhola & Lauslahti 2009, 327.)

Sekä pienissä että suurissa yrityksissä eri tietolähteiden tuottaman tiedon laatu voi muodostua ongelmaksi varsinkin muutostilanteissa. Esimerkiksi organisaation fuusiot tai seurantaprojektien vaihtuminen aiheuttavat ongelmia tietojen vastaavuuksissa vertailuvuosien lukuihin. Laskentajärjestelmiltä vaaditaan näiden ongelmien välttämiseksi dynaamisuutta, jotta ne voivat mukautua muuttuvaan toimintaympäristöön. (Alhola & Lauslahti 2009, 327.)

2.6 Raporttien jakelu

Raporttien jakeluun vaikuttaa yrityksen käyttämät tietojärjestelmät ja raporteja tarvitsevien työntekijöiden taidot käyttää tietojärjestelmiä. Raporteja tarvitsevien käyttäjien asettamat vaatimukset ja tarpeet raporttien sisältöön ja raporttien ajoitukseen ovat erilaisia. Yrityksen raportointitapa on valittava niin, että suurin osa henkilöstöstä hallitsee sen. (Alhola & Lauslahti 2009, 326.)

Taloushallinnon tuottamien raporttien jakelu tapahtuu nykyään sähköisesti. Raporteja voidaan jakaa esimerkiksi raporttiportaalissa, sähköpostin kautta tai itsepalveluperiaatteella. Raporttiportaaliin käyttäjä voi päästä internetin tai yrityksen intranetin välityksellä. Itsepalveluperiaatteella tuotetut raportit ovat käyttäjien omien käyttöoikeuksiensa puitteissa ajamia raporteja yrityksen taloushallintojärjestelmistä. Sähköpostin kautta jaettavien raporttien lähetys voidaan automatisoida järjestelmiin niin, että järjestelmä lähettää automaattisesti tietyille henkilöille heidän haluamansa raportit. (Lahti & Salminen 2008, 151–152.)

Tärkeää portaali- ja itsepalveluraportoinnissa on ilmoittaa raporttien käyttäjälle tietojen tilanteesta, esimerkiksi, onko raportoitava kausi suljettu vai muuttuvatko luvut vielä. Itsepalveluraportointi vaatii myös käyttäjältä riittävää ohjelmistojen käyttötaitoa, jotta raporttien sisältö vastaa oletusta. (Lahti & Salminen 2008, 152.)

Raporttien jako staattisiin raportteihin ja dynaamisiin raportteihin on huo- mioitava raporttien jakelussa. Staattiset eli vakiomuotoiset raportit ajetaan samanlaisina tietyllä parametrilla. Staattisissa raporteissa muuttuvana teki- jänä voi olla esimerkiksi raportointikuukausi tai seurantadimensio. Dyna- maisia raportteja voidaan ajaa raportointisovelluksesta käyttäjän omien toiveiden mukaisesti. Käyttäjä voi rakentaa parametrien pohjalta itselleen erilaisia raportteja niiden tietojen pohjalta, joihin hänellä on raportointiso- velluksessa oikeus. (Alhola & Lauslahti 2009, 326; Lahti & Salminen 2008, 152.)

2.7 Raportoinnin tietojärjestelmät

Raportointi vaatii erillisten ohjelmien tuottamia tietoja toimiakseen. Yri- tyksissä on käytössä erilaisia toiminnanohjausjärjestelmiä eli ERP- järjestelmiä. Lyhenne ERP tulee sanoista Enterprise Resource Planning. ERP-järjestelmä rakentuu useiden erilaisten modulaaristen sovellusten ympärille. Nämä sovellukset ovat integroitu toisiinsa ja ne hyödyntävät samaa keskitettyä päätietokantaa. ERP-järjestelmissä on yleensä omat mo- duulinsa muun muassa myyntiin, tuotantoon, logistiikkaan ja taloushallin- toon. (Lahti & Salminen 2008, 36; Suomala, Manninen & Lyly- Yrjänäinen 2011, 76.)

Konserneissa saavutetaan järjestelmien keskittämällä kustannussäästöjä, sekä taloushallinnon prosessien tehokkuuden ja läpinäkyvyyden parantu- mista. Yhtenäinen järjestelmä vähentää liittymien rakentamistarpeita ja mahdollistaa tietokantojen ylläpidon keskitetysti. Konsernin erillisten yri- tysten taloushallinnon prosessien hoitaminen samassa ympäristössä vähen- tää työmäärää, sillä esimerkiksi uusien asiakkaiden tiedot ovat kertasyötöl- lä koko konsernin käytettävissä. Erillisten yritysten kannattaa järjestää re- kistereiden ylläpito keskitetysti ainakin tilikartan, sisäisen laskennan di- mensioiden ja asiakas- ja toimittajatietojen osalta. (Lahti & Salminen 2008, 45–46.)

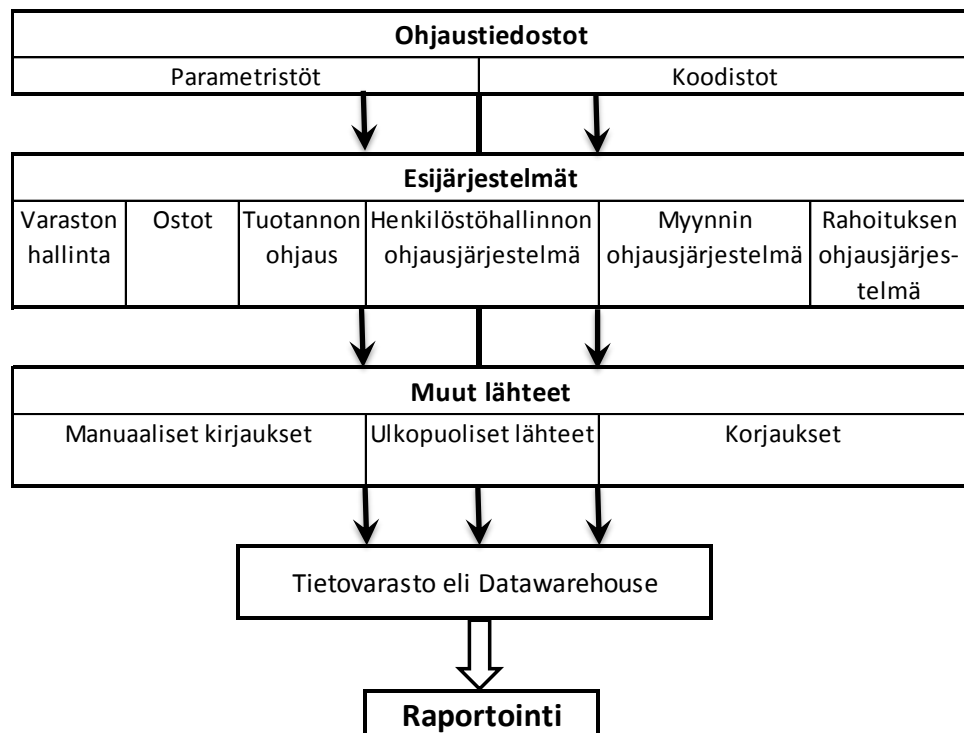
Yhtenäinen tietojärjestelmä parantaa raportoinnin laatua. Raportit voidaan ajaa suoraan alkuperäisillä syöttötiedoilla, kun järjestelmät on rakennettu yhtenäisen tilikartan, tiliöintiohjeiden ja dimensioiden mukaan. Niiden avulla voidaan tuottaa vertailukelpoisia lukuja eri konserniyhtiöiden välil- lä. Raportoinnin vertailukelpoisuutta ja läpinäkyvyyttä parantavat myös yhtenäiset prosessit ja toimintatavat. Yhtenäinen järjestelmä mahdollistaa myös konsernitäsmäytyksien tekemisen keskitetysti. (Lahti & Salminen 2008, 46.)

Keskitetyllä ja yhtenäisellä raportointijärjestelmällä konserniraporttien muodostaminen muuttuu laadukkaammaksi. Konserniraportointi yhdistää konsernin eri yhtiöiden informaation yhdeksi kokonaisuudeksi. Yhtiöiden informaatiosta täytyy eliminoida konsernin sisäiset tapahtumat. Konserni- konsolidointi tehdään yleensä erillisessä ohjelmassa. (Lahti & Salminen 2008, 144–145, 148.)

Raportointi käyttää hyväkseen yrityksen kaikkia laskentajärjestelmiä ko- koamia tietoja. Näitä tietoja voidaan hyödyntää sellaisenaan, mutta niihin

yhdistellään yhä useammin ulkopuolisten tekijöiden keräämiä tietoja. Pienet yritykset keräävät tietonsa hyödyntäen yhtä tietojärjestelmää. Suurissa yrityksissä tietoa kerätään useista esijärjestelmistä. Tietojen hyödyntämiseksi dataa kerätään erillisiin data warehouse -tietokantoihin. Niistä voidaan ajaa keskitetysti raportteja Business Intelligence -raportointityökaluilla, jotka yhdistelevät eri alkulähteistä saatuja tietoja. (Alhola & Lauslahti 2009, 323; Lahti & Salminen 2008, 150.)

Nykyään yritysten tietojärjestelmät ovat integroitu kiinteästi toisiinsa. Aiemmin myös johdon raportointijärjestelmät ovat olleet erillisjärjestelmiä, mutta nykyään ne ovat integroitu osaksi yrityksen muita tietojärjestelmiä ja tietokantaratkaisuja (data warehouse). (Lahti & Salminen 2008, 39.)

Kuva 4 Raportointitiedon kerääminen (Alhola & Lauslahti 2009, 323.)

Raporttien sisältämät tiedot kerätään perusjärjestelmistä ja muista tietolähteistä. Kuva 4 esittää raporttiin kerättävien tietojen keräämistä yrityksen järjestelmistä. Perusjärjestelmistä saatava tieto on esimerkiksi varastotapahtumia, ostotapahtumia ja myyntitoiminnan tapahtumia. Tieto voi olla tapahtumatietojen lisäksi stabiilia tietoa, esimerkiksi asiakasluokituksia tai henkilökunnan perustietoja. Muut lähteet voivat olla ulkopuolisten toimijoiden kautta saatua tietoa, esimerkiksi asiakkaiden liikevaihdesta tai markkinoiden koosta. (Alhola & Lauslahti 2009, 323.)

Tietoteknisiä sovelluksia, jotka on kehitelty datan käsittelemiseksi, kutsutaan ETL-sovelluksiksi (extraction, transformation, loading). ETL-sovellukset hyödyntävät yrityksen järjestelmistä, kuten ERPistä ja asiakashallinnan järjestelmistä tulevaa raakatietoa. Tietovarastosta raakatietoja voidaan yhdistellä ja kuutioida. Kuutiolla tarkoitetaan datan ja informaati-

on moniulotteista tarkastelua, jossa voidaan esimerkiksi seurata kannattavuutta asiakkaan, tuotteen ja ajan suhteen. (Suomala ym. 2011, 76–77.)

Kustannus- ja kannattavuuslaskennan päävaiheet voidaan toteuttaa ETL-työkaluja hyödyntämällä. Niiden avulla voidaan kerätä tarvittavat tiedot erillisistä järjestelmistä ja yhdistellä sekä yhdenmukaistaa näitä tietoja käyttämällä apuna erilaisia laskentasääntöjä. ETL-työkalujen avulla voidaan myös hoitaa tietojen tallentaminen ja erilaisten raporttien tuottaminen. ETL-työkalujen vahvuuksia ovat laskentakokonaisuuksien automatisointi ja laskentasääntöjen hallittu ylläpito sekä taloudellisen tiedon yhdisteleminen. (Suomala ym. 2011, 77.)

Nykyaikaiset järjestelmät mahdollistavat reaaliaikaisen raportoinnin. Siitä on hyötyä nykyisessä jatkuvasti kiristyvässä kilpailuympäristössä, sillä yritystä voidaan johtaa oikean ja reaaliaikaisen tiedon pohjalta. Uudet tietojärjestelmät toteuttavat myös itsepalveluperiaatteen mukaisen raportoinnin, kun raportteja tarvitsevat käyttäjät voivat hakea tarvitsemansa tiedot juuri silloin, kun he niitä tarvitsevat. (Lahti & Salminen 2008, 28.)

3 TABELLA BUSINESS TOOLS -RAPORTOINTIJÄRJESTELMÄ

Tässä luvussa esitellään Tabella Business Tools -raportointijärjestelmä ja sen johdon raportointiin suunnatut lisäosat. Lisäosien esittelyllä etsitään mahdollisia kehitysideoita Tabellan hyödyntämiseen Ekokem-konsernissa. Ohjelman esittely on koottu internetistä saatavasta esittelymateriaalista, ohjelmatoimittajan edustajan kanssa käydystä haastattelusta sekä ohjelman esittelyversiosta. Ohjelman esittelyssä on käytetty myös opinnäytetyöntekijän omia kokemuksia ohjelmasta.

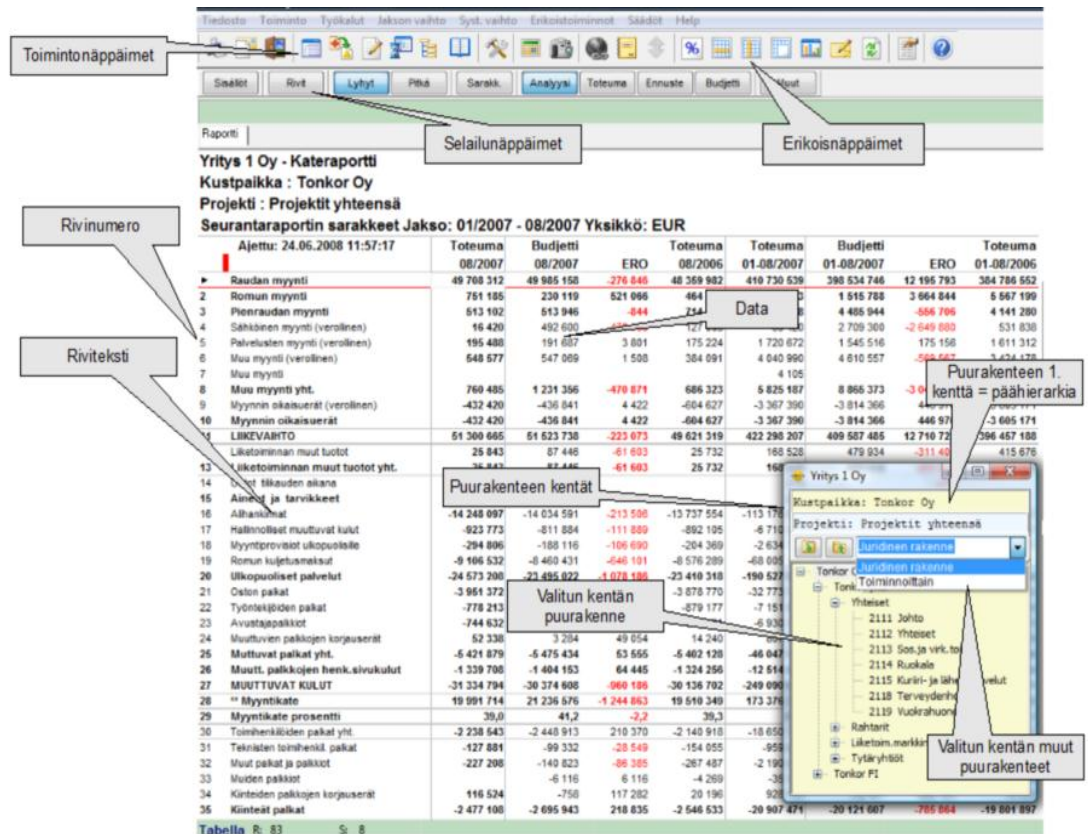
Tabella Business Tools on suomalaisen ohjelmistotalo Tabella Finland Oy:n kehittämä suunnittelu- ja raportointityökalu. Järjestelmää on kehitetty asiakaslähtöisesti yli 30 vuoden ajan ja kehitystyö jatkuu edelleen asiakkaiden toivomusten mukaan. Tabellan etuna on järjestelmäriippumattomuus, ohjelma toimii itsenäisenä osana yrityksen tietojärjestelmää. Yrityksen muista tietojärjestelmistä siirretyt tapahtuma- ja saldotiedot jalostetaan ohjelmassa tehtyjen määritysten mukaan raporteiksi. (Loukia, haastattelu 25.10.2011)

Järjestelmän pääosa on Tabella, jonka lisäksi yritys tarjoaa lisäosia asiakkaiden tarpeiden mukaan. Raportointia edistävä lisäosa on johdon raporttikirja, joka on määriteltävissä oleva raporttirunko, jonne voidaan koota esimerkiksi grafiikkaa ja analyyseja. Toinen yrityksen talouden seurantaan helpottava lisäosa on talouden tunnuslukujen laskentapaketti, jossa on laskettuna 60 yleisintä tunnuslukua. Lisäksi toiminnan seurantaan helpottaa Skannatun kuvan näyttö -ominaisuus, jolla voidaan saada skannattu ostotai myyntilasku näkyviin. (Loukia, haastattelu 25.10.2011)

Järjestelmän käyttäjät jaetaan kahteen käyttäjäryhmään: pääkäyttäjiin ja loppukäyttäjiin. Pääkäyttäjä, joita voi olla nimettynä useita, hallitsee ohjelman kaikkia toimintoja ja esimerkiksi suorittaa tietojen siirrot Tabellaan sekä raporttien ajot järjestelmässä. Yleisesti tietojen siirrot ja ajot järjestelmässä on ajastettu tapahtumaan öisin automaattisesti. Lisäksi pääkäyttäjän vastuulla on raportointikuukauden vaihto kun kuukausi on suljettu. Loppukäyttäjä voi hyödyntää Tabellan tietosisältöä oikeuksiensa mukaisesti. (Tabella käyttöohje 2011)

3.1 Ohjelman käyttö

Tabella Business Tools -raportointijärjestelmä on rakennettu mahdollisimman helppokäyttöiseksi käyttäjän kannalta. Järjestelmään voidaan luoda jokaiselle käyttäjälle tai käyttäjäryhmälle yksilölliset oikeudet erilaisille raporteille ja tietosisällölle. Käyttäjä voi itse vaihtaa oletuksena olevan raporttinäkömän esimerkiksi toisen kustannuspaikan vastaavaan oikeuksien mukaisesti. Lisäksi käyttäjälle voidaan antaa oikeuksia erilaisiin rivimalleihin, joita pääkäyttäjät järjestelmään ovat luoneet, esimerkiksi kate-raportti tai lyhyt tuloslaskelma. Kuvassa 5 on esitelty Tabellan perusnäkökymä ja raportin osat. (Tabella käyttöohje 2011)

Kuva 5 Tabella Business Tools -raportin osat. (Tabella käyttöohje 2011).

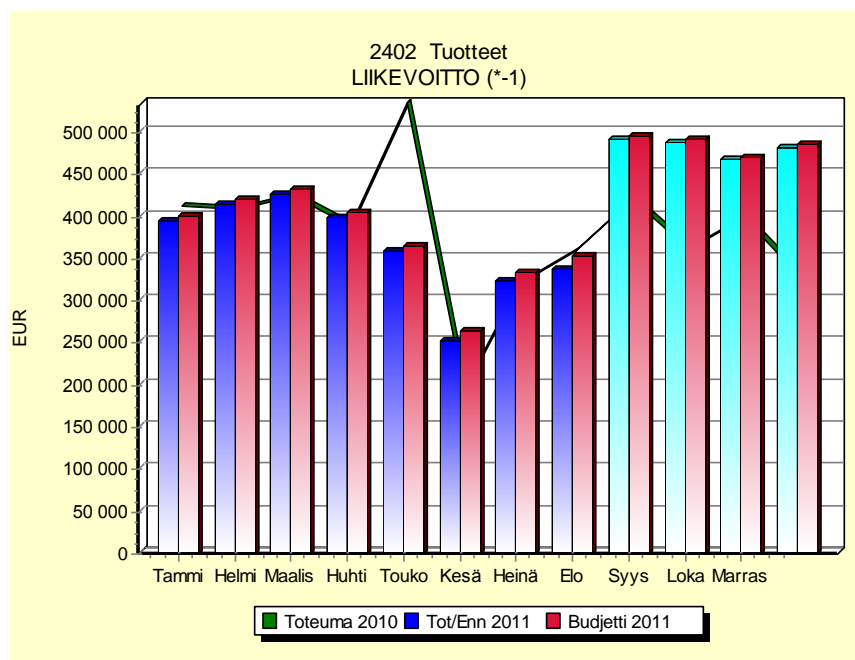
Tabella mahdollistaa kuluseurannan tapahtumiin saakka. Tapahtumien seuranta voidaan tehdä esimerkiksi tileittäin tai toimittajittain. Porautuminen voidaan aloittaa raportilla klikkaamalla numeroa toteumasarakkeessa. Seuraavan poraussuunnan voi vaihtaa kustannuspaikan, tilin tai projektin väliltä. Tilitason toteumalukuun asti porautuessa Tabella muodostaa tapahtumaraportin, joka sisältää tapahtumat, joista toteumaluku muodostuu. Kuva 6 havainnollistaa porautumisprosessia tilitasolle. Ekokem-konsernissa otettiin käyttöön myös Skannatun kuvan näyttö -lisäosa, jonka avulla tapahtumat voidaan avata myynti- tai ostolaskuna, mikäli lasku on skannattu konsernissa käytössä oleviin myynti- ja ostolaskun käsittelyjärjestelmiin. (Loukia, haastattelu 25.10.2011; Tabella Finland 2011a)

16.10.2007 12:09:58		TOT	BUD	EDV	
		KK	KK	ERO	KK
1	(KP) Yhteiset				
►	(Pro) 0 0	19,310,106	19,296,784	13,322	18,589,840
3	(KP) 3211 Yhteiset	19,310,106	19,296,784	13,322	18,589,840
4	(KP) Yhteiset	19,310,106	19,296,784	13,322	18,589,840
5	(KP) Romumyynti	19,310,106	19,296,784	13,322	18,589,840
6	(KP) Liiketoim.markkinointi	19,310,106	19,296,784	13,322	18,589,840
7	(KP) Tonkor yht.	19,310,106	19,296,784	13,322	18,589,840
8	1111 Rautamyynti veroton	19,310,106	19,296,784	13,322	18,589,840

Kuva 6 Esimerkki porautumisesta (Tabella käyttöohje 2011)

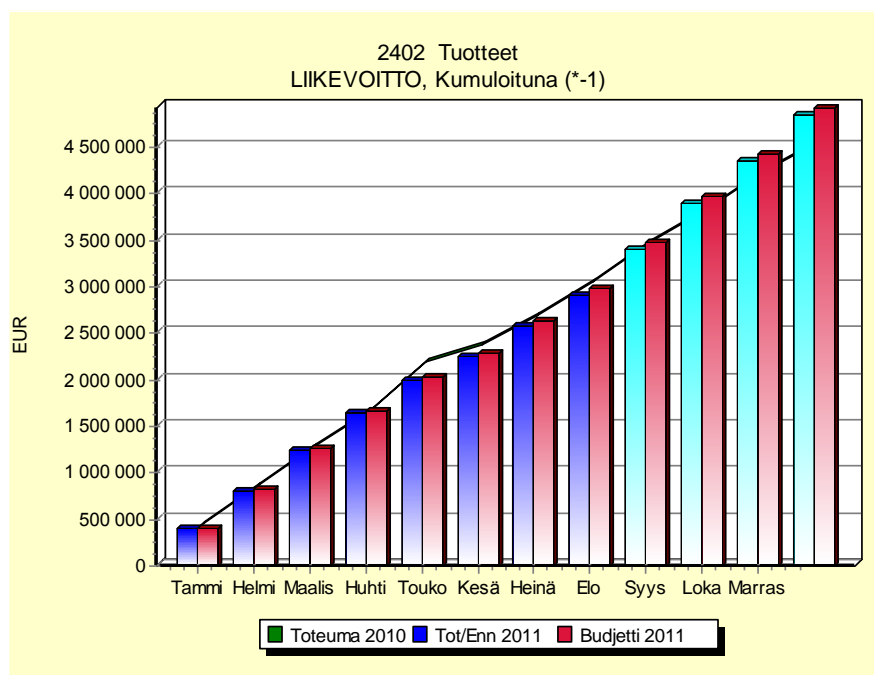
Lukumuotoisen esitystavan lisäksi Tabellassa on mahdollisuus tehdä graafisia taulukoita, kuten pylväs- ja piirakkadiagrammeja, helpottamaan tietojen analysoimista. Rivin tietojen mukainen diagrammi saadaan helposti

klikkaamalla kyseistä riviä. Diagrammeja on mahdollista tehdä myös useamman rivin tiedoista. (Tabella Finland 2011a)

Kuva 7 Esimerkki grafiikasta Tabella Business Tools -esittelyversiossa.

Grafiikka selventää seurattavien kustannusten tai tunnuslukujen kuukausivaihteluita. Kuvissa 7 ja 8 on seurattu erään tuotteen liikevoittoa kuukausikohtaisesti. Diagrammin avulla voidaan huomata tuotteen toteuman muutokset verrattuna edellisen vuoden toteumaan ja nykyisen vuoden budjettiin ja ennusteeseen. Liikevoiton seuraaminen kuvan 8 mukaisesti kumuloituna paljastaa esimerkiksi kuukaudet, jolloin asetetuista tavoitteista on jääty. (Tabella käyttöohje 2011)

Kuva 8 Esimerkki grafiikasta Tabella Business Tools -esittelyversiossa.

Tuloslaskelman analyysiraportissa vertailulukuna toimiva budjettiluku tulee Tabellin budjettityökalun kautta. Budjettien syöttöpohjana toimivat ohjelman raportit. Budjetoinnissa voidaan hyödyntää esimerkiksi edellisen vuoden toteuman lukuja, joita voidaan useilla eri tasoilla. Syöttö ja prosenttimuutokset aiempiin lukuihin voidaan tehdä vuosi- tai kuukausikohdaisesti yritystasolla tai esimerkiksi yhdellä kustannuspaikalla tileittäin. (Tabella Finland 2011b)

Budjettivertailun lisäksi ohjelmalla on mahdollista tehdä tilikausikohtainen ennuste tai rullaava ennuste. Ennusteita voidaan budjettien tapaan luoda esimerkiksi kustannuspaikka tai yritystasolla. Ennustetta hyödyntämällä yrityksessä voidaan helpottaa toiminnan suunnittelua. Sekä budjetille että ennusteelle voidaan tehdä yhdeksän eri versiota, joita voidaan hyödyntää erilaisia skenaarioita luodessa. (Tabella Finland 2011b)

3.2 Tabellin tuottamat raportit

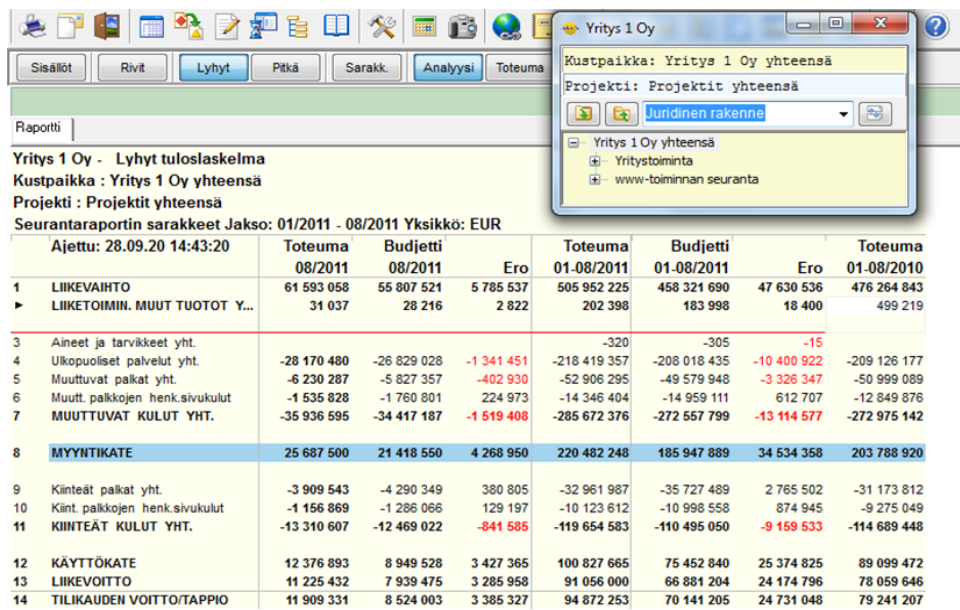
Tabellin tuottamilla raporteilla voidaan vastata yrityksen useimpiin raportointitarpeisiin. Ohjelmassa voidaan luoda sekä periodiraportteja että tilannekohtaisia raportteja. Ohjelma helpottaa esimerkiksi konserniraportointia, sillä se eliminoi automaattisesti konserniyritysten sisäisen laskutuksen. Tällä hetkellä perusversiossa raportointikautena on kuukausi. Lisäosan hankinta mahdollistaa raportoinnin myös päivätasolla, mikäli seuranta halutaan tarkentaa. (Loukia, haastattelu 25.10.2011)

Muodostetut raportit voidaan viedä kokonaisina tai valittuine osineen Exceliin jatkokäsiteltäväksi. Siirrettäessä raportti säilyttää muotoilunsa sekä laskentasäännöt. Tiedot voidaan tallentaa myös .csv- ja .html-muodoissa, mutta tällöin laskentasäännöt eivät siirry tiedoston mukana. (Tabella Finland Oy 2011a)

Laadittujen raporttien jakaminen käyttäjille onnistuu esimerkiksi hyödyntämällä yrityksen intranetiä tai sähköpostia. Tällöin voidaan hyödyntää Tabellin raporttien eri tallennustapoja. Ohjelmaan on saatavissa maksullinen lisäosa, jolla halutut raportit lähetetään tietylle käyttäjälle tai käyttäjäryhmälle. (Loukia, haastattelu 25.10.2011)

3.2.1 Periodiraportit

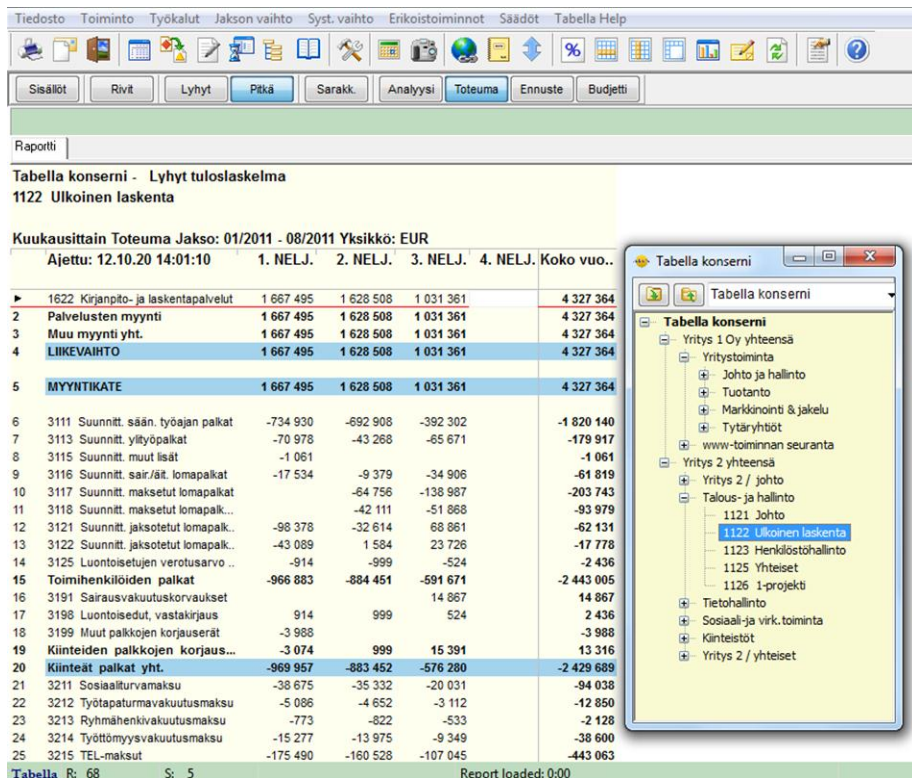
Säännöllisin väliajoin laadittavista vakinaisen ulkomuodon ja sisällön mukaisista periodiraporteista voidaan Tabellin perusjärjestelmässä luoda ja katsoa kuukausiraportteja. Oletuksena ohjelmassa avautuu käyttäjän oikeuksien mukainen näkymä edellisen suljetun kuukauden tuloslaskelmaraportista. (Loukia, haastattelu 25.10.2011; Tabella käyttöohje 2011)

	Ajettu: 28.09.20 14:43:20	Toteuma 08/2011	Budjetti 08/2011	Ero	Toteuma 01-08/2011	Budjetti 01-08/2011	Ero	Toteuma 01-08/2010
1 LIKEVAIHTO		61 593 058	55 807 521	5 785 537	505 952 225	458 321 690	47 630 536	476 264 843
► LIIKETOIMINN. MUUT TUOTOT Y...		31 037	28 216	2 822	202 398	183 998	18 400	499 219
3 Aineet ja tarvikkeet yht.					-320	-305	-15	
4 Ulkopuoliset palvelut yht.		-28 170 480	-26 829 028	-1 341 451	-218 419 357	-208 018 435	-10 400 922	-209 126 177
5 Muutuvuudet palvelut yht.		-6 230 287	-5 827 357	-402 930	-52 906 295	-49 579 948	-3 326 347	-50 999 089
6 Muutt. palkkojen henk.sivukulut		-1 535 828	-1 760 801	224 973	-14 346 404	-14 959 111	612 707	-12 849 876
7 MUUTTUVAAT KULUT YHT.		-35 936 595	-34 417 187	-1 519 408	-285 672 376	-272 557 799	-13 114 577	-272 975 142
8 MYYNTIKATE		25 687 500	21 418 550	4 268 950	220 482 248	185 947 889	34 534 358	203 788 920
9 Kiinteät palkat yht.		-3 909 543	-4 290 349	380 805	-32 961 987	-35 727 489	2 765 502	-31 173 812
10 Kiint. palkkojen henk.sivukulut		-1 156 869	-1 286 066	129 197	-10 123 612	-10 998 558	874 945	-9 275 049
11 KIINTEÄT KULUT YHT.		-13 310 607	-12 469 022	-841 585	-119 654 583	-110 495 050	-9 159 533	-114 689 448
12 KÄYTTÖKATE		12 376 893	8 949 528	3 427 365	100 827 665	75 452 840	25 374 825	89 099 472
13 LIIKEVOITTO		11 225 432	7 939 475	3 285 958	91 056 000	66 881 204	24 174 796	78 059 646
14 TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO		11 909 331	8 524 003	3 385 327	94 872 253	70 141 205	24 731 048	79 241 207

Kuva 9 Esimerkki kuukausiraportista Tabella Business Tools -esittelyversiossa.

Kuvan 9 mukaisella raportilla voidaan toteuttaa yrityksen kuukausikohtainen raportointi. Valitun sarakemallin mukaisesti raportille on saatu kuukauden toteumalukujen lisäksi kuukauden budjetti sekä budjetin ja toteuman ero -sarake. Lisäksi raportilla on toteuman ja budjetin alkuvuoden luvut ja erotus. Kuvassa 9 valittuna oleva lyhyt rivimalli näyttää raportilla tiliryhmien summarivit, mutta ei yksittäisiä tilejä. Kun valitaan pitkä rivimalli, näkyville tulevat myös yksittäisten tilien luvut. (Tabella käyttöohje 2011)

	Ajettu: 12.10.20 14:01:10	1. NELJ.	2. NELJ.	3. NELJ.	4. NELJ.	Koko vuo..
► 1622 Kirjanpito- ja laskentapalvelut	1 667 495	1 628 508	1 031 361			4 327 364
2 Palvelusten myynti	1 667 495	1 628 508	1 031 361			4 327 364
3 Muu myynti yht.	1 667 495	1 628 508	1 031 361			4 327 364
4 LIKEVAIHTO	1 667 495	1 628 508	1 031 361			4 327 364
5 MYYNTIKATE	1 667 495	1 628 508	1 031 361			4 327 364
6 3111 Suunnitt. sään. työajan palkat	-734 930	-692 908	-392 302			-1 820 140
7 3113 Suunnitt. ylityöpaikat	-70 978	-43 268	-65 671			-179 917
8 3115 Suunnitt. muut lisät	-1 061					-1 061
9 3116 Suunnitt. sair./ät. lomapaikat	-17 534	-9 379	-34 906			-61 819
10 3117 Suunnitt. maksetut lomapaikat		-64 756	-138 987			-203 743
11 3118 Suunnitt. maksetut lomapaik...		-42 111	-51 868			-93 979
12 3121 Suunnitt. jaksotetut lomapaik...	-98 378	-32 614	68 861			-62 131
13 3122 Suunnitt. jaksotetut lomapaik...	-43 089	1 584	23 726			-17 778
14 3125 Luontoisetujen verotusarvo ...	-914	-999	-524			-2 436
15 Toimihenkilöiden palkat	-966 883	-884 451	-591 671			-2 443 005
16 3191 Sairausvakuutuskorvaukset			14 867			14 867
17 3198 Luontoisetut, vastakirjaus	914	999	524			2 436
18 3199 Muut palkkojen korjaukset	-3 988					-3 988
19 Kiinteiden palkkojen korjaus...	-3 074	999	15 391			13 316
20 Kiinteät palkat yht.	-969 957	-883 452	-576 280			-2 429 689
21 3211 Sosiaaliturvamaksu	-38 675	-35 332	-20 031			-94 038
22 3212 Työtapaturmavakuutusmaksu	-5 086	-4 652	-3 112			-12 850
23 3213 Ryhmähenkivakuutusmaksu	-773	-822	-533			-2 128
24 3214 Työttömyysvakuutusmaksu	-15 277	-13 975	-9 349			-38 600
25 3215 TEL-maksut	-175 490	-160 528	-107 045			-443 063

Kuva 10 Esimerkki neljännesvuosiraportista Tabella Business Tools -esittelyversiossa.

Lisäksi järjestelmällä voidaan seurata yrityksen taloudellista tilannetta pidempää periodia käyttämällä. Kuukausiraportin sarakemallia vaihtamalla voidaan esimerkiksi tuloslaskelmaa seurata ja raportoida puolivuositain tai neljänneksittäin. Kuvan 10 mukainen neljännesvuosiraportti kokoaa yhteen kolmen kuukauden luvut, jolloin yrityksen osavuosi vaihteluiden ja esimerkiksi tuloksen suunnan havainnointi on helpompaa. (Tabella käyttöohje 2011)

Aiemmissa Tabellin raporttiesimerkeissä hyödynnetty Tabella perusnäyttö mahdollistaa kulujen tarkemman seurannan kustannuspaikkatasolle porautumalla. Kun yrityksen yksikköjen tai kustannuspaikkojen tiedot halutaan vierekkäin vertailtaviksi, voidaan hyödyntää sarakeraporttia. Kuvassa 11 sarakeraportti kokoaa yrityksen elokuun toteumat luvut yksiköittäin vertailtaviksi. Raportille voidaan valita myös useampia sarakkeita. Sarakeraportin lisäksi voidaan muodostaa riviraportteja, jotka erittelevät tilin valitun organisaatiotason mukaan. Sarake- ja riviraportit eivät mahdollista porautumista luvuille, joten raportilta ei pääse tapahtumakyselyyn tai skannatun laskun kuvalle. (Tabella käyttöohje 2011)

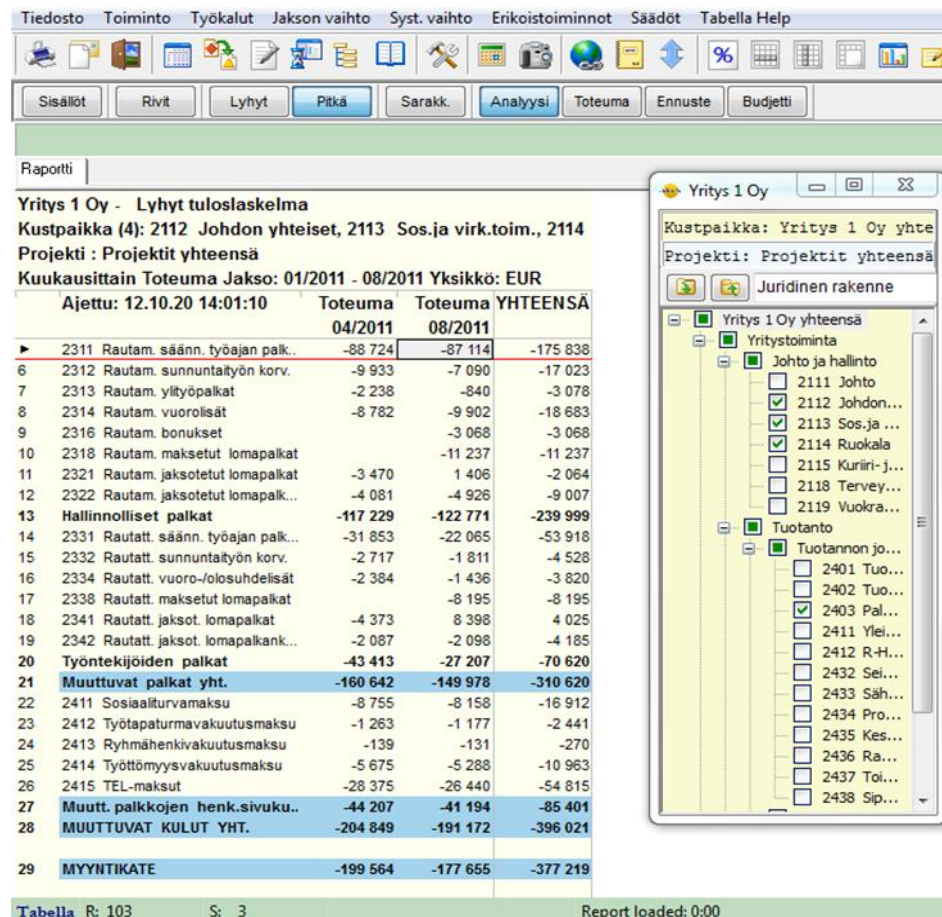
Sarakeraportti									
Yritys 1 Oy / Toteuma 2011/08									
Kustapaikka : Yritys 1 yhteensä									
Projekti : Projektit yhteensä									
Seurantaraportin sarakkeet Jakso: 01/2011 - 08/2011 Yksikkö: EUR									
Ajettu: 28.09.20 14:43:20	Yritys	Hallinto	Myynti	Tuotanto	Päätuote..	Muu	Markkino..	T&K	Logistiikka
	1			yhteensä	tuotanto	tuotanto			
	yhteensä								
11	LIKEVAIHTO	61 593 058	63 311	60 701 683	629 946	559 368	19 720		178 398
12	Liketoiminnan muut tuotot	31 037	13 518	14 433	1 261	1 261	1 826		
13	LIKETOIMIN. MUUT TUOTOT Y...	31 037	13 518	14 433	1 261	1 261	1 826		
14	Ostot tilikauden aikana								
15	Aineet ja tarvikkeet yht.								
16	Aihankinnat	-16 333 876	-16 146 373	-753	-186 750	-122 750	-64 001		
17	Hallinnolliset muutuvat kulut	-1 059 004		-595 197	-430 424	-428 302	-2 122	-33 383	
18	Myyntiprovisiot ulkopuolisille	-337 962		-337 962					
19	Kuljetusmaksut	-10 439 637							-10 439 637
►	Ulkopuoliset palvelut yht.	-28 170 480	-16 146 373	-933 913	-617 174	-551 051	-66 122	-33 383	-10 439 637
21	Henkilöt yhteensä								
22	Keskipalkka								
23	Henkilö * keskipalkka -palkkaerot								
24	Hallinnolliset palkat	-4 544 513	-435 871	-24 364	-4 072 237	-3 298 820	-773 417	-10 939	-840
25	Työntekijöiden palkat	-892 136		-430 881	-461 255	-147 225	-27 207		-263
26	Avustajapalkkiot	-853 638		-3 887	-849 751	-738 390	-111 361		
27	Muuttuvien palkkojen korjaukset	60 000	43 753	388	15 633	9 934	5 045	226	
28	Muuttuvat palkat yht.	-6 230 287	-392 118	-458 745	-5 367 610	-4 174 502	-906 941	-10 713	-840
29	Muutt. palkkojen henk.sivuku..	-1 535 828	-120 658	-126 522	-1 286 268	-984 620	-221 392	-2 381	
30	MUUTTUVAAT KULUT YHT.	-35 936 595	-16 659 148	-1 519 179	-7 271 051	-5 710 173	-1 194 455	-46 477	-840
31	MYYNTIKATE	25 687 500	-16 582 320	59 196 937	-6 639 844	-5 149 545	-1 194 455	-24 931	-840
32	Myyntikate-%	42	-999	98	-999	-921	-126		-999
Tabella R: 93 S: 9 Report loaded: 0:01									

Kuva 11 Esimerkki sarakeraportista Tabella Business Tools -esittelyversiossa.

3.2.2 Tilannekohtaiset raportit

Tilannekohtaisia raportteja voidaan Tabellassa luoda käyttäjän tarpeiden mukaan. Ajankohtaisen tiedon saaminen raportille vaatii tietojen säännöllisen sisäänluvun Tabellaan ja raporttien ajon. Esimerkiksi seurattaessa kustannuspaikalle kuukauden aikana kirjauksia, voidaan tilannekohtaisilla raporteilla selvittää, ovatko kaikki kustannukset kirjautuneet tai onko kus-

tannuspaikalle kirjautunut ylimääräisiä kustannuksia. (Loukia, haastattelu 25.10.2011)

Yritys 1 Oy - Lyhyt tuloslaskelma
 Kustpaikka (4): 2112 Johdon yhteiset, 2113 Sos. ja virk.toim., 2114
 Projekti : Projektit yhteensä
 Kuukausittain Toteuma Jakso: 01/2011 - 08/2011 Yksikkö: EUR

Ajettu: 12.10.20 14:01:10	Toteuma 04/2011	Toteuma 08/2011	YHTEENSÄ
2311 Rautam. säänn. työajan paik...	-88 724	-87 114	-175 838
6 2312 Rautam. sunnuntaityön korv.	-9 933	-7 090	-17 023
7 2313 Rautam. ylityöpalkat	-2 238	-840	-3 078
8 2314 Rautam. vuorolisät	-8 782	-9 902	-18 683
9 2316 Rautam. bonukset		-3 068	-3 068
10 2318 Rautam. maksetut lomapalkat		-11 237	-11 237
11 2321 Rautam. jaksotetut lomapalkat	-3 470	1 406	-2 064
12 2322 Rautam. jaksotetut lomapalk...	-4 081	-4 926	-9 007
13 Hallinnolliset palkat	-117 229	-122 771	-239 999
14 2331 Rautatt. säänn. työajan paik...	-31 853	-22 065	-53 918
15 2332 Rautatt. sunnuntaityön korv.	-2 717	-1 811	-4 528
16 2334 Rautatt. vuoro-/olosuhdelisät	-2 384	-1 436	-3 820
17 2338 Rautatt. maksetut lomapalkat		-8 195	-8 195
18 2341 Rautatt. jaksot. lomapalkat	-4 373	8 398	4 025
19 2342 Rautatt. jaksot. lomapalkank...	-2 087	-2 098	-4 185
20 Työntekijöiden palkat	-43 413	-27 207	-70 620
21 Muuttuvat palkat yht.	-160 642	-149 978	-310 620
22 2411 Sosiaaliturvamaksu	-8 755	-8 158	-16 912
23 2412 Työtapaturmavakuutusmaksu	-1 263	-1 177	-2 441
24 2413 Ryhmähenkivakuutusmaksu	-139	-131	-270
25 2414 Työttömyysvakuutusmaksu	-5 675	-5 288	-10 963
26 2415 TEL-maksut	-28 375	-26 440	-54 815
27 Muutt. palkkojen henk.sivuku...	-44 207	-41 194	-85 401
28 MUUTTUVAT KULUT YHT.	-204 849	-191 172	-396 021
29 MYYNTIKATE	-199 564	-177 655	-377 219

Tabella R: 103 S: 3 Report loaded: 0:00

Kuva 12 Esimerkki tilannekohtaisesta raportista Tabella Business Tools -esittelyversi-
 ossa.

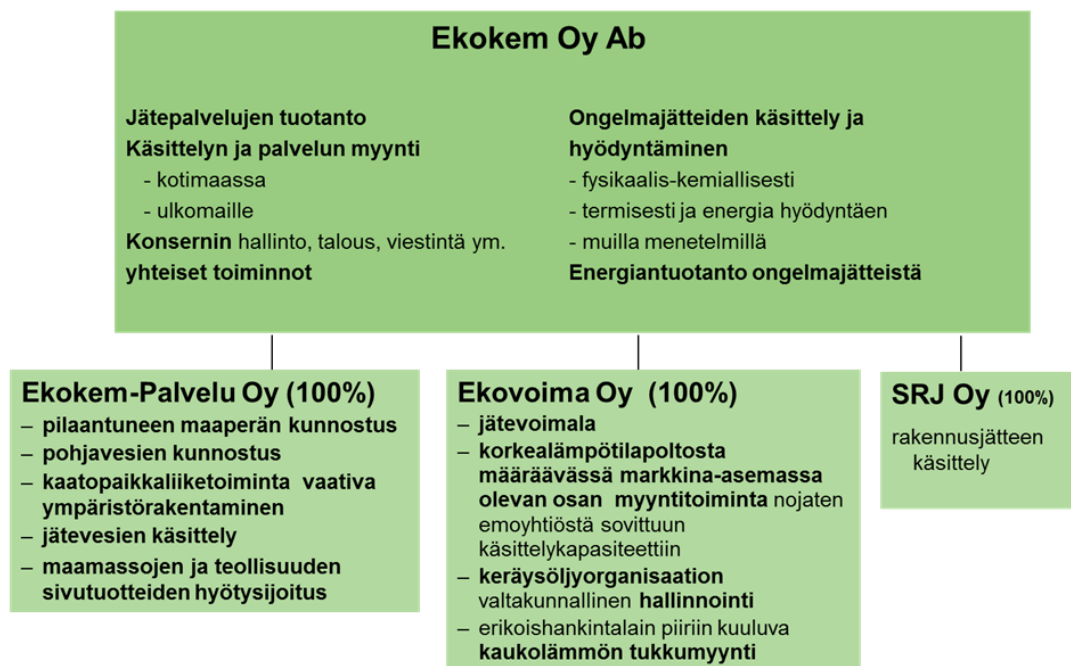
Kuvassa 12 tilannekohtainen raportti käsittää neljän eri kustannuspaikan toteuman seurannan huhtikuun ja elokuun osalta. Kustannuspaikkojen lukumäärä raportissa käy selville raportin yläosan informaatio-osassa. Kustannuspaikat on valittu raportille puurakenteesta eri tulosityksiköiden alta. Kustannuspaikkoja olisi voitu yhdistellä myös eri konserniyritysten välillä. (Tabella käyttöohje 2011)

4 Ekokem-KONSERNIN RAPORTOINTI

Tutkimusosuudessa kerrotaan ensin Ekokem-konsernista ja sen sisäisestä laskennasta. Tämän jälkeen kerrotaan konsernin sisäisen raportoinnin nykytilasta ja johdon asettamista sisältövaatimuksista raporteille. Näiden lisäksi osuudessa etsitään raporttien kehityskohteita. Tutkimuksen materiaali on kerätty teemahaastattelujen avulla (LIITE 3) Ekokemin Riihimäen toimipisteessä. Haastatteluihin osallistuivat talousjohtaja, laskentapäällikkö ja kirjanpitäjä. Talousjohtajalta saatiin näkökulma raportoinnin nykytilaan ja raporttien sisältövaatimuksiin. Laskentapäällikön osuus käsitti raportointiprosessin ja konserninäkökulman, ja kirjanpitäjän vastuulla oli raportointimenetelmät käytännössä. Ekokemin toimitusjohtajan haastattelu suoritettiin sähköpostitse. Häneltä saatiin tietoja johdon asettamista tavoitteista raporteille ja niiden merkityksestä organisaation johtamisessa.

4.1 Ekokem-konserni ja sisäinen laskenta

Ekokem-konserni koostuu neljästä toisiaan täydentävästä yrityksestä. Konsernin yhtiöt ovat emoyhtiö Ekokem Oy Ab ja tytäryhtiöt Ekokem-Palvelu Oy, Ekovoima Oy ja SRJ Oy. Ekokem Oy Ab omistaa kaikki tytäryhtiöt 100 %. Yritykset tarjoavat asiakkaidensa ympäristöhuoliin turvallisista ja laadukkaita palveluja ja ratkaisuja, joita esimerkiksi jätteet ja erilaisten asiakasyritysten tuotantoprosessien sivuvirrat aiheuttavat. Yrityksen tavoitteena on edistää kestävästä kehitystä auttamalla asiakkaitaan vähentämään ympäristökuormitusta sekä lisäämään energia- ja materiaalihokkuutta. Konserni hyödyntää jätteitä muun muassa kierrättämällä sekä tuottamalla kaukolämpöä ja sähköä. (Riutta 2011, 2.)

Kuva 13 Ekokem-konsernin yhtiörakenne. (Mikkola, sähköpostiviesti 8.11.2011)

Kuvasta 13 käy ilmi konsernin yhtiöiden keskeiset vastuut. Emoyhtiö Ekokem Oy Ab:n vastuulla ovat ympäristö- ja jätepalvelut, vaarallisten- ja

yhdyskuntajätteiden palvelu- ja käsittelyliiketoiminta sekä konsernin yhteiset toiminnot. Ekokem-Palvelu Oy:n keskeistä toimintaa ovat ympäristörakentaminen, pilaantuneen maaperän kunnostus sekä jätteiden hyötykäyttö ja loppusijoitus. Läpinäkyvyyssyistä Ekovoima Oy:hyn on sijoitettu energian myynti ja valtakunnallisen öljyjätehuollon järjestäminen. Sen tuotannollinen yksikkö on jätevoimala, jota emoyhtiö operoi. Vuoden 2011 alussa konserniin ostetun SRJ Oy:n toimialaa on rakennusjätteen käsittely- ja kierrätyspalvelut. (Riutta 2011, 4)

Ekokem Oy Ab vastaa tytäryritystensä hallinto-, talous- sekä viestintäasioista. Yrityksillä on käytössään samat tilikartat sekä normistot. Konsernissa on noin 220 seurattavaa kustannuspaikkaa sekä aktiivisia projekteja noin 200 kappaletta. Tulevan budjettikierroksen aikana kustannuspaikkojen määrä putoaa noin 100 kappaleella, kun samalla organisaatorakenteita uudistetaan. (Mikkola, sähköpostiviesti 8.11.2011)

4.2 Raportoinnin nykyinen tila konsernissa

Ekokemillä yrityksen sisäiseen käyttöön tarkoitetut raportit laadittiin aiemmin hyödyntämällä kirjanpito-ohjelmasta saatavia tietoja, jotka muokattiin Excelissä halutunlaisiksi raporteiksi. Uuteen raportointiohjelmaan siirtyminen vuoden 2011 aikana oli seurausta konsernissa tapahtuneesta uudistuksesta, jonka myötä siirryttiin matriisiorganisaatioon (LIITE 4). Organisaatiomuutos asetti vanhalle raportointimenetelmälle uusia haasteita, joihin se ei pystynyt vastaamaan. Kirjanpito-ohjelmassa toimiva Microsoft Dynamics NAV ei mahdollistanut yli yhtiörajojen tapahtuvaa raportointia. Kirjanpito toteutuu lakien mukaisesti yhtiösidonnaisena, joka johtaa monitasoisen konsolidaatiomahdollisuuden puuttumiseen. Käyttöön otettu Tabella Business Tools -raportointijärjestelmä mahdollistaa yli yhtiörajojen tapahtuvan raportoinnin, esimerkiksi kahden eri konserniyrityksen kustannuspaikkojen seurannan yhdellä raportilla. (Mikkola, haastattelu 24.10.2011)

Tabellian käyttöönotto ei korvaa vanhoja raportointimenetelmiä kokonaan. Kirjanpito-ohjelmaa hyödynnetään jatkossakin esimerkiksi virallista tilinpäätöstä tehtäessä, vaikka sen tekeminen Tabellassa olisi myös mahdollista. Pääsyyinä kirjanpito-ohjelman käyttöön tilinpäätöksessä on sen kattavammat tiedot sekä sen tietokantaan perustettu erillinen konserniyhtiö. Kattavammat tiedot johtuvat siitä, että kaikkia lukuja, kuten poistoeroja ja verovelkaa, ei Tabellalla siirretä. Tabella on hankittu konserniin vastaamaan sisäisen raportoinnin tarpeita. (Mikkola, haastattelu 24.10.2011)

Kirjanpito-ohjelmaan perustuneen raportointiin verrattuna Tabella on tuonut etuja tilikauden käsittelyyn. Kirjanpito-ohjelma ei mahdollista korjauksia vanhoille kausille, sillä kirjanpitokauden sulkeutuminen estää korjaavat toimet. Tabellassa voidaan esimerkiksi tehdä omia jaksotuksia, jotka eroavat kirjanpidosta. Lisäksi virheitä, joilla ei ole kirjanpidollista merkitystä voidaan korjata oikealle kaudelle. Etuna kirjanpito-ohjelmaan on myös konsernieliminoinnit. Kahden eri konserniyhtiön kustannuspaikkoja raportoidessa Tabella eliminoi automaattisesti näiden väliset konsernita-

pahtumat. Konsernitasolla raportoituessa kaikki sisäinen laskutus eliminoituu, joka on selvä etu järjestelmässä. (Mikkola, haastattelu 24.10.2011)

Uuden raportointijärjestelmän myötä raportointiprosessissa on tapahtunut muutoksia. Kuukausittain tehtävää tuloraportointiprosessia on muutettu soveltuvaksi uuteen järjestelmään. Kuukauden vaihdos tuo mukanaan 21 erilaista toimenpidettä, joissa on mukana koko talousosasto. Päävastuu tehtävistä on laskentapäälliköllä. Uutena menettelynä kuukausiraportointiin on tullut ennakkokirjaukset. Niillä varmistetaan, että kumulatiivisessa toteumassa on kaikki kausille kuuluvat kustannukset mukana, kuten kierrossa olevat ostolaskut ja ostotilaukset. (Mikkola, haastattelu 24.10.2011)

Vanhan menetelmän aikana laskentapäällikkö teki konsernitasolla oman arvionsa puuttuvista kuluista, joka oli nykyistä menetelmää huomattavasti epätarkempi. Uusi ennakkokirjausmenetelmä toteutetaan kuukauden kolmannen päivän jälkeen, jolloin myynti- ja ostoreskontra suljetaan. Tällöin puretaan ennakkokirjaukset ja tehdään ensimmäinen tiedonsiirto Tabellaan. Käyttäjät näkevät kuukaudelle kirjautuneet kulut ja ilmoittavat, mikäli puutteita tai virheitä löytyy. Tämän jälkeen tehdään uusi ennakointi puretun tilalle, joka vastaa kustannusvastuullisten käyttäjien arviota kuukauden kuluista. (Mikkola, haastattelu 24.10.2011)

Ennen uuden raportointijärjestelmän käyttöönottoa organisaation alemmat tasot tyytyivät kirjanpito-ohjelman tuottamiin raportteihin, kuten pääkirjoihin ja tuloslaskelmaan. Näitä jaettiin käyttäjille sähköpostitse tai yrityksen intranetiä apuna käyttäen. Tabellian myötä kaikilla organisaatiotasolla on käytössä yhtenäinen tuloslaskelmamalli. Käyttäjä näkee oikeuksien mukaisesti vastuullaan olevan liiketoiminta-alueen tai kustannuspaikan tiedot raportilta. Hierarkiapuun päävastuualueille on lisätty vastuullisen henkilön nimikirjaimet selkeyttämään vastuunjakoa. Nimikirjaimet tullaan lisäämään myös kustannuspaikkatasolle. (Mikkola, haastattelu 24.10.2011)

Tabellian myötä käyttöön otettu yhtenäinen tuloslaskelmamalli on tuonut johtoryhmätyöskentelyyn paremmin vertailtavia lukuja. Aiemmin johtoryhmään kuuluvat henkilöt tekivät omia raporttejaan vastuualueidensa tuloista ja menoista. Nämä raportit erosivat toisistaan niin sisällöltään kuin ulkoasultaan. Tabellaa käyttämällä raportit esitetään samanmuotoisina, joten vertailu on helpompaa. (Mikkola, haastattelu 24.10.2011)

Kuukausittaisissa johtoryhmän kokouksissa talousjohtaja esittelee konsernin edellisen kuukauden tuloksen, minkä jälkeen jokainen osallistuja selittää oman vastuualueensa suurimmat toteuman erot budjetoituihin lukuihin sekä mahdolliset toimenpiteet. Tabellassa budjettiin vertaava erosarake paljastaa suuret ylitykset ja porautumalla tapahtumatasolle voidaan etsiä kuluja, joista mahdollisesti pyydetään kustannusvastaavalta lisäselvitystä. (Malin-Hult, haastattelu 4.11.2011)

Yrityksen hallitukselle tehdään laskentapäällikön toimesta erillinen vakiomuotoinen kuukausiraportti, joka hyödyntää useista konsernin tietolähteistä saatavia tietoja. Nykyisin siihen tuodaan Tabellasta kerättävät tiedot laskutuksesta ja tuloksesta, sekä esimerkiksi tuotannon seurantaluvut toi-

minnanohjausjärjestelmästä. Raporttiin on lisätty analysointia seurattavista luvuista ja konsernin toiminnasta. (Mikkola, haastattelu 24.10.2011)

Kerran kuukaudessa tehtävän tulosraportoinnin lisäksi raportointia tehdään viikko ja päivätasolla. Esimerkiksi laskutusta seurataan päivä- ja viikkotasolla. Laskutusseuranta toteutetaan kirjanpito-ohjelman lukujen perusteella, joista muokataan Excel-tiedosto jakoon intranetin kautta. Myyntihenkilöt hyödyntävät näiden raporttien tuottamaa tietoa kuukauden vaihteen poikkeustilanteissa. (Mikkola, haastattelu 24.10.2011)

Kunnossapidolle, tuotannolle ja logistiikalle tehtiin aiemmin räätälöidyt kustannusraportit. Ne muodostetaan nykyään Tabellassa hyödyntämällä vaihtoehtoisia raporttimalleja. Järjestelmään kehitetään lisää raporttimalleja käyttäjien tarpeiden mukaisesti. Mahdollisia käyttöönotettavia raporttimalleja ovat konsernin tunnuslukuja ja mittareita seuraavat raportit. (Mikkola, haastattelu 24.10.2011)

Tabellasta löytymättömiä tietoja, kuten keskihintaraporttia, on mahdollista ajaa tietovarastoon (data warehouse) rakennetusta raporttikannasta. Esimerkiksi keskihintaraportti on mahdollista ottaa käyttäjän haluamalta aikaväliltä. Lisäksi tietovarastoon kerättyjä tietoja voidaan raportoida QlickView:n avulla. Tietovarasto ja käytössä oleva Navirap mahdollistavat laskutukseen, tuotantoon ja varastoihin liittyvien tietojen hakemisen ja raportoinnin. Näitä järjestelmiä on käyttäjien mahdollisuus hyödyntää jatkuvasti. (Mikkola, haastattelu 24.10.2011)

Uuden raportointijärjestelmän käyttöönotto on vähentänyt talousosaston työmäärää. Laskenta-assistentin tekemää laskutuksen kuukausiraporttia yrityksen johdolle ei enää tehdä. Konserniyritysten kirjanpitäjistä ainoastaan yhden tarvitsee tehdä kuukausittain raportteja kustannusvastuullisille. Ekokem-Palvelu Oy:n projekteja ei ole mahdollista seurata Tabellassa kokonaisuudessaan, sillä Tabellaan ei ole viety kuin parin viime vuoden tiedot. Projektiseurannassa tietoja tarvitaan projektin alusta lähtien, joten tällaiset raportit on ajettava kirjanpito-ohjelmasta. Projektiraportti sisältää tulot, menot ja katteen projektin alusta lähtien. Lisäksi tehdään käsittelykeskuksien projektiraportti ja keskusten kuluseurantaraportti. (Jusslin, haastattelu 4.11.2011)

Tilannekohtaisia raportteja joudutaan ajamaan kirjanpito-ohjelmasta, sillä Tabellaan ajetaan tällä hetkellä saldo- ja tapahtumatiedot kahdesti kuukaudessa. Tabellassa olevat tiedot eivät tällöin ole riittävät tilannekohtaisia raportteja varten. Yleisesti tilannekohtaisia raportteja joudutaan tekemään, kun yksittäisen projektin kertyneitä kustannuksia halutaan selvittää kesken kuukauden. (Mikkola, haastattelu 24.10.2011)

Omassa työssään kirjanpitäjät hyödyntävät edelleen Microsoft Dynamics NAVin raportteja, sillä niiden käyttö on luontevampaa ja luvut ovat ajantasaisia. Ohjelmasta etsitään yleensä tietoja esimerkiksi kustannuspaikoille kirjatusta kuluista. Yleisimmin hyödynnettäviä raportteja ovat pääkirja, tuloslaskelma ja tase. (Jusslin, haastattelu 4.11.2011)

Siirtyminen yhtenäiseen raportointijärjestelmään on konsernin johdon mukaan lisännyt kustannustietoisuutta. Vastuuhenkilöt saavat samat tiedot käyttöönsä, jolloin ongelmia ei synny tietojen erilaisuudesta tai erilaisista esittämistavoista. Tabellian käyttö on myös helppoa, jolloin kaikilta vastuuhenkilöiltä voidaan edellyttää sen hallintaa. (Piekkari, sähköpostiviesti 7.11.2011)

Käyttöönottoon on liittynyt myös ongelmia. Konsernissa hyödynnetään etätyökäytössä Citrix -tietoliikenneohjelmaa. Tällöin raporttien siirto Exceliin ei kuitenkaan onnistu, koska Citrix -palvelimella ei ole Microsoft Office -pakettia. Konserniraportoinnissa ongelmana ovat konsernin sisäisten ostojen ja myyntien väliset erot. Ero syntyy, kun myyntilaskut eivät ole ehtineet ostolaskuina toisessa konserniyrityksessä kirjautumaan järjestelmään. Ohjelmaa käytettäessä saattaa myös esiintyä virheilmoituksia, jotka häiritsevät ohjelman käyttöä. Yleensä virheet johtuvat käyttäjien tavoista käyttää ohjelmaa, jota järjestelmäkehittäjä ei ole huomionnut. (Mikkola, haastattelu 24.10.2011; Loukia, haastattelu 25.10.2011)

Raportointijärjestelmään on rakennettu käyttäjien oikeudet lähes yksilöllisesti. Käyttäjälle tehtyä profiilia määrittää käyttäjäryhmäprofiili, jossa oikeudet määritellään. Yksilöllisten käyttäjäprofiilien myötä käyttäjäryhmäryhmäprofiileja on lähes yhtä monta kuin käyttäjiäkin. Kun muutoksia tehdään hierarkiassa tai otetaan käyttöön uusi rivimalli, joudutaan nämä kaikki profiilit käymään lävitse. Vaikka yksilölliset profiilit tuovat etuja raportoinnissa, on niiden hallitseminen vaikeaa. (Jusslin, haastattelu 4.11.2011)

4.3 Raporteista saatavat tiedot

Raportoitavista asioista Ekokem-konsernissa päättää toimitusjohtaja sekä johtoryhmän jäsenet. Raporttien sisällön tulee vastata konsernin johdon asettamia vaatimuksia, kuten lukujen vertailukelpoisuutta edelliseen ajankohtaan ja tavoitteeseen, sekä suhteutusta volyymeihin. Tietojen tarkkuuden tulee olla mahdollisimman oikeita. Raportin ulkoasun ja lukujen selkeyden tulee olla riittäviä, jotta raportti on helposti luettavissa. Sisältyvien tietojen tulee kuvata mitattavaa suuretta, jolle on asetettu jokin tavoite. Tabellian tuottamat raportit ovat täyttäneet johdon asettamat vaatimukset. (Piekkari, sähköpostiviesti 7.11.2011)

Yleensä raportit kertovat selkeästi asiat, joihin pitää kiinnittää huomiota. Ennen päätöksentekoa tarvitaan kuitenkin raportteja yksityiskohtaisempia analyyseja syistä, jotka ovat johtaneet esimerkiksi kustannusten nousuun. Raporttien hyödyntämistä vaikeuttaa yleisesti kirjausten virheellisyys sekä sisällölliset ja rakenteelliset muutokset, joita ei ole huomioitu luvuissa. (Piekkari, sähköpostiviesti 7.11.2011)

Kirjanpito-ohjelmaan perustuneeseen vanhaan raportointikäytäntöeseen kuuluivat kuukausittaiset kustannuspaikoittain ajetut kuukausiraportit. Ne sisälsivät tuloslaskelman tilitasolle avattuna. Raporttikokonaisuus oli vaikeasti luettava ja raporteilta puuttui mahdollisesti rivejä, kuten tilejä. Näitä raportteja tehtiin talousjohtajalle sekä toimitusjohtajalle. Kuukausiraportti-

en ongelmana oli niiden epäselvyys lukujen ja kustannuspaikkojen osalta. Tilitasolla kuukauden toteumaa pystyttiin vertaamaan edellisen vuoden toteumaan, mutta ei kuluvan vuoden budjettiin tai ennusteeseen. Raportteja ajettiin yksittäisistä kustannuspaikoista ja kustannuspaikkayhdistelmistä, mutta niiltä ei käynyt ilmi kaikkia tarvittavia tietoja, kuten kenen vastuulla kyseiset kustannuspaikat olivat, tai mihin liiketoimintayksikköön ne kuului. (Malin-Hult, haastattelu 4.11.2011)

Konsernin johto hyödyntää konsernin strategiaa ja toimintaa seurattaessa toiminnallisia tavoitteita ja niiden toteutumista seuraavia raportteja. Päivä- ja viikkotasoinen seuranta keskittyy tuotannon tuottavuuteen ja käyttöasteeseen, sekä turvallisuus- ja ympäristömittareihin. Kuukausitasolla seuranta keskittyy strategian toteutumisen kannalta keskeisiin key performance indicators -mittareihin. KPI-mittareita ovat päivä- ja viikkotasolla mainittujen seurantakohteiden lisäksi tuotantokustannukset, asiakaskartoitukset sekä emoyhtiön kiinteät kustannukset. Taloudellisten lukujen seuranta kohdistuu tulokseen yhtiö- ja tulosyksikötasolla sekä kustannusseurantaan yhtiö- ja kustannuspaikkatasolla. Vuositasolla seuranta tehdään edellisten lisäksi pääomarakenteen kehittymisessä. (Piekkari, sähköpostiviesti 7.11.2011)

Konsernin johto sekä kustannusvastaavat henkilöt vaativat raporteilta saatavilta tiedoilta luotettavuutta. Kuukausittaisissa johtoryhmän kokouksissa voidaan päätyä väärään toimenpiteeseen, jos raportin luvut eivät anna oikeaa kuvaa yrityksen toiminnasta ja tuloksesta. Luotettavuuteen vaikuttaa esimerkiksi lukujen jaksottaminen. Kuukausiraportilla luvut pitää olla oikein jaksotettuna, sillä sisäinen laskenta tarvitsee oikean kuukausikohtaisen tuloksen. Vaikka koko vuoden luvut korjaantuvat viimeistään joulukuun raportilla, pitää jokaisen kuukauden raportilla olla omat tulot ja menot. (Malin-Hult, haastattelu 4.11.2011)

Konsernin tuloksen seurannassa tärkeä rooli on liikevaihdon kehittymisellä. Mikäli liikevaihto ei vastaa budjetoituja lukuja tai yrityksen johdon sille asettamia tavoitteita, asia otetaan esiin kuukausikokouksessa. Tarkoituksena on etsiä vallitsevalle liikevaihdoin kehitykselle syitä ja mahdollisia jatkotoimenpiteitä. (Malin-Hult, haastattelu 4.11.2011)

Liikevaihdon lisäksi seurannassa ovat myynti- ja käyttökateprosentti, joiden avulla voidaan seurata konsernin toiminnan tehokkuutta. Lisäksi muuttuvien kustannusten seuranta on tärkeää. Ekokemillä muuttuvat kustannukset seuraavat toiminnan määrää, kuten vastaanotettujen jätteiden määrää, jolloin niiden seurannassa keskitytään hintojen kehityksen vertailuun. Samalla myös kiinteiden kulujen osuus ei saa nousta liian suureksi. (Malin-Hult, haastattelu 4.11.2011)

Ulkomaan projekteja tekevä Ekokem-Palvelu Oy on hyötynyt Tabellin tapatumatasolla olevasta arvonlisäverosarakkeesta, jonka avulla voidaan nähdä onko ulkomaankaupassa tavarat laskutettu oikein arvonlisäverolla vai ei. Arvonlisäverotietoa tarvitaan myös seurattaessa kotimaan rakennusalan käänteisen arvonlisäveron mukaisia laskuja. (Jusslin, haastattelu 4.11.2011)

4.4 Raportoinnin kehityskohteet

Raporttien kehitystarpeet Ekokem-konsernissa eivät pääsääntöisesti johdu käytettävästä raportointiohjelmasta vaan konsernin rakenteesta, joka asettaa raportoinnille haasteita. Kustannuspaikkajako sekä käytettävä tilikartta ovat monimutkaisia ja niiden käyttäminen konsernissa on epäyhtenäistä. Lisäksi kustannuspaikoilta puuttuu tarvittavia summatasoja. Tabellaa toivotaan vertailutietona käytettäväksi aiempien kausien tai budjetin volyymiin suhteutettuja raportteja. (Piekkari, sähköpostiviesti 7.11.2011)

Konsernin käyttöönottamassa Tabella Business Tools -raportointijärjestelmään ei ole siirretty konserniyritysten taseen lukuja, jolloin suurin osa yritysten talouden seurannassa käytettävistä tunnusluvuista pitää vielä laskea kirjanpito-ohjelmaa apuna käyttäen. Taseen luvut siirretään ohjelmaan lähiaikoina. Tärkeimmät taseen luvuista johdetut tunnusluvut saatetaan siirtää tulosraporttimallille, jotta niiden seurantaan kiinnitettäisiin paremmin huomiota. (Malin-Hult, haastattelu 4.11.2011)

Konsernissa harkitaan Tabellan johdon raporttikirjan hankintaa. Se mahdollistaisi yrityksen johdolle staattisten kuukausiraporttien muodostamisen. Raporttikirjaan on mahdollista tuoda pääjärjestelmästä kuvia ja raportteja tai lisätä esimerkiksi Excel tai PowerPoint tiedostoja. Raporttikirjaan voidaan koota kaikilta liiketoiminta-alueilta vastaavat tiedot. Kirjaa laadittaessa tallennetaan raportteja ja kuvia koskevat säännöt, kuten käytettävä sarake- ja rivimalli. Raporttia päivitettäessä muuttuvat tällöin ainoastaan tiedot. (Malin-Hult, haastattelu 4.11.2011; Loukia, haastattelu 25.10.2011)

Järjestelmän käyttöönotosta on vähän aikaa, joten kaikkia sen hyödyntämismahdollisuuksia ei ole vielä tunnistettu. Lisäosina hankittujen myyjä/tuote/asiakas-tasoisien budjetoimoduulin ja henkilöstöhallinnon budjetointityökalun käyttöönotto ja linkittäminen perusjärjestelmään lisäävät sitoutumista Tabellan käyttöön konsernissa. (Mikkola, haastattelu 24.10.2011)

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Ekokem-konsernin talousraportoinnin toteutusta ja kehittämistä selvitettiin tutkimuksen avulla. Haastatteluista saatujen tietojen perusteella voidaan todeta, että konsernin sisäinen raportointi on uuden raportointijärjestelmän käyttöönoton myötä muuttunut nykyaikaiseksi. Kirjanpito-ohjelmistoon perustunut aiemmin käytössä ollut raportointi ei vastannut enää matriisiorganisaatioon siirtyneen konsernin asettamia vaatimuksia. Aikaisemmin ongelmana ollut epätarkka kustannuspaikkatason kustannusseuranta, joka johtui raporttien epäselvistä tiedoista ja laajoista kustannuspaikkayhteenvedoista on ratkaistu Tabellan Business Tools -raportointijärjestelmän avulla.

Konsernin raportointitasot vastaavat yleisiä sisäisen raportoinnin tasoja. Raportteja tuotetaan konsernin hallitukselle, ylimmälle johdolle sekä kustannusvastaaville. Tabellan tuottama etu on raporttien yhtenäisyys kaikille käyttäjille, ainoastaan hallitukselle tuotetaan erillinen raportti. Myös siinä voidaan hyödyntää Tabellan lukuja ja grafiikkaa. Aiemmin eri organisaatiotasoin tuotettiin erilaiset raportit, jolloin alemmat tasot joutuivat tyytymään heikompiin raportteihin kuin yrityksen johto. Tabellan myötä kaikki tasot saavat käyttöönsä standardoidun tuloslaskelmamallin, joka mahdollistaa kustannusten paremman vertailun esimerkiksi kustannuspaikkojen välillä. Tietoja rajoittavat käyttäjäryhmäkohtaiset profiilit, joita konsernissa on tehty useita. Profiilien määrää tulisi tarkastaa ja samankaltaiset profiilit yhdistää, jotta käyttäjien oikeuksien hallinta helpottuisi.

Tabellan etuna on järjestelmän helppokäyttöisyys. Järjestelmän käyttäminen ei vaadi käyttäjältä erityisiä tietoteknisiä taitoja. Tietojen siirtämisen ja raporttien ajon jälkeen kaikki luvut ovat järjestelmässä päivittyneet ja niitä voivat hyödyntää kaikki ohjelman käyttäjät. Tietojen oikeellisuuteen kiinnitetään huomiota, sillä uuden järjestelmän käyttöönotto saattaa mahdollistaa parametristöissä tai tiedonsiirrossa tapahtuvia virheitä.

Konsernin johdon sitoutuminen uuden järjestelmän käyttämiseen on tuonut lisäarvoa hankinnalle. Mahdollinen kustannusvastaavien henkilöiden muutosvastarinta vähenee kun konsernin johto kokee järjestelmän käytön helppona ja olettaa kaikkien hallitsevan järjestelmän peruskäytön. Peruskäyttö on kustannusvastaaville henkilöille opetettu kahden tunnin koulutuksilla, joissa myös opinnäytetyöntekijä on toiminut kouluttajana.

Kustannuspaikkavastaavien henkilöiden suorittama kuluseuranta saattaa lisääntyä, kun tiedot ovat läpinäkyviä kaikilla tasoilla ja samoja tietoja voi seurata myös yrityksen johto. Esimerkiksi budjettiylitykset on löydettävissä helposti järjestelmän avulla kustannuspaikkatasolle saakka.

Tabellan tuottamat raportit riittävät konsernin johdon mukaan toiminnan seurantaan ja alustavaan päätöksentekoon. Päätöksenteon tueksi tarvitaan lisäksi tarkempaa analyysia, esimerkiksi kulujen kasvun syistä. Johdon seuraamat raportit ja mittarit ovat pääasiassa yleisiä. Perinteisten tulos- ja kustannusseurantaraporttien lisäksi huomio kiinnittyy turvallisuus- ja ympäristömittareihin. Konsernin johto saa aiempaa luotettavampia tulosa-

portteja Tabellän myötä, kun aikaisemmin käytössä ollut tapa arvioida kuukauden puuttuvia kuluja on kehittynyt tarkemmaksi.

Raporttien jakaminen henkilöille oli jo ennen Tabellän käyttöönottoa järjestetty nykyaikaisin menetelmin. Raporttien jakelukanavina toimivat konsernissa aikaisemmin sähköposti ja intranet. Esimerkiksi kirjanpitäjät eivät lähettäneet paperille tulostettuja raportteja. Poikkeuksena voidaan pitää johdolle suunnattuja kustannuspaikkayhteenvetoja.

Tabella on muuttanut raporttien jakelun itsepalveluperiaatteen mukaiseksi, joka mahdollistaa raporttien tekemisen ohjelman käyttäjien omalta työpisteeltä. Tällöin raportit muodostetaan käyttäjän omien oikeuksien mukaisesti. Mikäli käyttäjä haluaa lähettää Tabellassa muodostamansa raportin eteenpäin, voidaan se tulostaa esimerkiksi html-muodossa ja lähettää konsernin eri jakelukanavia hyödyntäen eteenpäin.

Uusi järjestelmä mahdollistaa kulujen seurannan ja analysoinnin uudella tavalla, kun järjestelmää voidaan käyttää omalta työpisteeltä ja kaikilla on henkilöillä on samat raportit hyödynnettävissä. Tällöin esimerkiksi puhelu- tai videoneuvottelujen aikana kustannuspaikkavastaavat henkilöt voivat seurata samoja kustannuksia ja kustannuspaikkoja ja yhtäaikaisesti tutkia esimerkiksi budjettiylityksiä omalta koneeltaan. Analysointi voidaan tällöin suorittaa heti eikä kyseistä raporttia tarvitse erikseen lähettää tarkasteltavaksi toiselle neuvotteluosapuolelle. Tabella mahdollistaa raporttien tulostamisen, mikäli käyttäjä tarvitsee raportista paperiversion käyttöönsä.

5.1 Tabellän hyödyntäminen raportoinnissa

Raportointi on Ekokem-konsernissa siirtynyt lähes kokonaan Tabellän tuottamiin raportteihin. Järjestelmä on mahdollistanut matriisiorganisaatiossa eri konserniyritysten välisten tietojen helpon yhdistelemisen raportille. Kirjanpito-ohjelmaa käyttäessä tiedot pitäisi kahdelta eri konserniyhtiöltä siirtää ensin Exceliin, jossa ne muokattaisiin ja yhdisteltäisiin halutunlaiseksi raportiksi. Tabella vähentää näin raportointiin käytettyjä vaiheita ja aikaa.

Periodiraporteista Tabellassa tehdään kuukauden tuloslaskelma sekä tuotannon, kunnossapidon ja logistiikan kustannusraportit, jotka ennen tehtiin kirjanpitäjien toimesta manuaalisesti. Tabellän mahdollinen hyödyntäminen päivä- tai viikkotason raportoinnissa ei tuo lisäarvoa Ekokemin raportointiin liiketoiminnan erityislaatuisuuden takia. Esimerkiksi laskutus keskittyy kuukauden loppuun, joten kuukauden aikana päivittäiset erot ovat mahdollisia. Niiden merkitys ei ole samanlainen kuin esimerkiksi päivittäistavarakaupassa.

Tilannekohtaisen raportin luominen ei ole tällä hetkellä konsernissa mahdollista Tabellän avulla, sillä tietojen siirrot järjestelmään tehdään kaksi kertaa kuukaudessa. Tilannekohtaisen raportin, esimerkiksi toimipisteen edellisen päivän kustannuksista, on mahdollista saada kirjanpitäjiltä. Tietojen siirtäminen useammin järjestelmään parantaisi esimerkiksi mahdolli-

suuksia havaita väärälle kustannuspaikalle kirjattuja laskuja, jolloin ne voidaan oikaista kauden aikana. Lisäksi tietojen siirtäminen useammin vähentäisi kirjanpitäjien raportointityötä.

Toteutuneiden kulujen vertailu budjetoituihin lukuihin on raportointijärjestelmän avulla helppoa, sillä budjetti tehdään järjestelmään samoja kustannuspaikkoja ja tilejä hyödyntäen. Tulevilla budjettikiirroksilla kustannuspaikkojen budjetointi tarkentuu ja eri skenaarioiden laatiminen auttaa varautumaan esimerkiksi taloustilanteen muutoksiin. Tabellin hyödyntäminen raportoinnin lisäksi toiminnan suunnittelussa on tulevaisuudessa tärkeässä osassa.

Etäkäytössä hyödynnettävän Citrix -tietoliikenneyhteyden ongelmana oleva Microsoft Office -paketin puuttuminen palvelimelta, joka estää tietojen siirtämisen Tabellasta Exceliin, voidaan ratkaista Ekokemillä esimerkiksi ottamalla käyttöön Tabellin internet-selaimella toimiva versio. Selaimella toimiva versio eroaa perusversiosta pääkäyttäjän ominaisuuksissa, jotka eivät tällä hetkellä mahdollista järjestelmän ylläpitoa tai kauden vaihtoa. Loppukäyttäjän ominaisuudet eivät eroa perusversiosta. Web-versio mahdollistaa ohjelman raporttien katselun tietokoneen lisäksi esimerkiksi älypuhelimesta. (Loukia, haastattelu 25.10.2011)

5.2 Raporttien kehittämiskohteet

Raportointijärjestelmän käyttöönotto tapahtui keväällä 2011 ja sen sisällön kehittäminen on vielä kesken. Järjestelmään on viety parin viime vuoden tuloslaskelman saldotiedot, mikä mahdollistaa tietojen vertailun vuositasolla. Saldotiedot eivät kuitenkaan mahdollista esimerkiksi kulujen tutkimista laskun kuvilta. Tietoja pitäisi viedä useammalta vanhalta kaudelta, jotta esimerkiksi projektien raportointi olisi mahdollista Tabellin avulla. Tietojen lisääminen lisäisi mahdollisuutta vertailla kuukausitason tietoja laajemmin kuin pariin edelliseen vuoteen, jotka ovat olleet poikkeuksellisia maailmanlaajuisen taantuman johdosta.

Taseen lukujen siirtäminen järjestelmään mahdollistaisi useampien tunnuslukujen seuraamisen. Konsernissa on syytä harkita Tabellin tunnusluku-lisäosan hankintaa. Kun tunnuslukujen muodostamisesta huolehtii järjestelmän kehittäjä, säästetään talousosaston resursseja ohjelman sisällön kehittämisessä.

Johdon seuraamien turvallisuus- ja ympäristömittareita siirtäminen Tabellin lisäisi niiden seuraamista koko konsernissa. Lisäksi tuotantolukujen, kuten tuotannon läpimeno tonnit, lisääminen tuloslaskelmalle helpottaa toiminnan seuranta. Tuotantoluvut mahdollistavat toiminnan tuloksen vertailun toiminnan volyyymiin.

Yhtenä kehityskohteena on Tabellin Johdon raporttikirja, jonka käyttöönottoa konsernissa harkitaan. Raporttikirjan hankinnalla tuettaisiin kuukausiraportointia, joka toteutettaisiin staattisina raportteina. Raportille kootut tiedot säilyisivät muuttumattomina niin kauan kuin uusi päivitysajo suoritetaan. Raporttikirjan tuleva sisältö kattaisi yrityksen liiketoiminta-aluei-

den yhteenvetoraportteja ja grafiikkaa. Raporttikirjaan voidaan viedä lisäksi ulkopuolisissa lähteissä tehtyjä tiedostoja, kuten Microsoft Word -dokumenteja tai PowerPoint-esityksiä. Raporttikirjan sisältö tulisi määrittellä käyttäjien tarpeiden mukaan, jotta se tarjoaisi lisäarvoa kuukausiraportointiin. (Loukia, haastattelu 25.10.2011; Malin-Hult, haastattelu 4.11.2011)

6 YHTEENVETO

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Ekokem-konsernin raportoinnin nykyinen tila ja uuden raportointijärjestelmän tuomat edut. Tavoitteena oli etsiä myös mahdollisia raportoinnin kehityskohteita. Lisäksi tutkimuksella selvitettiin, mitä tietoja yrityksen johto haluaa raporteiltaan saada päätöksentekoa varten.

Teoriaosuudessa on käsitelty yrityksen raportointia, jossa päähuomio on kiinnittynyt sisäiseen raportointiin. Ulkoinen raportointi on otettu sisäisen raportoinnin vertailukohdaksi teoriaosuuden alussa. Raportointiin liittyvät osa-alueet, kuten ajoitus ja luotettavuus on esitelty sisäisen raportoinnin kannalta. Teoriaosuudessa lähteinä käytettiin aiheeseen liittyvää kirjallisuutta sekä internetsivustoja.

Tabellian Business Tools -raportointijärjestelmän esittelyssä materiaalina käytettiin ohjelman demokantaa, opinnäytetyöntekijän omia kokemuksia ohjelmasta sekä Tabella Finland Oy:n toimitusjohtajan haastattelua. Osuuden tarkoitus oli esitellä ohjelman ominaisuuksia ja mahdollisuuksia raportoinnin kannalta.

Empiirinen osuus sisälsi teemahaastattelujen avulla kerättyä materiaalia. Haastattelussa hyödynnettiin sekä raportteja tekevien että niitä hyödyntävien henkilöiden näkökulmia. Lisäksi empiirisessä osuudessa hyödynnettiin Ekokem-konsernin internet-sivuilta ja sisäisestä viestinnästä löytyvää materiaalia.

Tutkimusosuus ja teoriaosuus tukivat hyvin toisiaan. Tutkimuksen aikana nousi esille teoriaosuudessa käsiteltyjä asioita. Sisäinen raportointi voidaan toteuttaa yrityskohtaisesti usealla eri tavalla. Ekokem-konsernissa raportoinnissa noudatetaan normaaleja käytäntöjä, kuten johtopäätöksistä voidaan huomata. Tärkeitä asioita raportoinnissa on tietojen oikeellisuus, ajankohtaisuus ja vertailtavuus.

Raportoinnin voidaan sanoa muuttuneen Ekokem-konsernissa nykyaikaisemmaksi uuden raportointijärjestelmän käyttöönoton myötä. Tabella Business Tools -raportointijärjestelmä on tuonut useita etuja konsernin sisäiseen raportointiin. Kuten johtopäätöksissä todettiin, on kirjanpito-ohjelmalla tuotettujen raporttien ongelmat pystytty ratkaisemaan uudella ohjelmalla. Samalla siirtyminen itsepalveluperiaatteen mukaiseen raportointiin on vähentänyt talousosaston työmäärää ja yhtenäistänyt konsernissa käytettäviä raporttimalleja.

Käyttäjät ovat tyytyväisiä ohjelman helppokäyttöisyyteen ja yhtenäisyyteen. Järjestelmän myötä kustannustietoisuus konsernissa on lisääntynyt ja selkeyttänyt vastuunjakoa. Konsernin johto saa raporteilta lähes kaikki tarvittavat tiedot päätöksentekoa ja toiminnan seuranta varten. Nyt käytössä olevien raporttimallien lisäksi kaivataan volyymiin suhteutettuja raportteja.

Tabellan lukujen oikeellisuus varmistetaan tietojen siirron jälkeen vastaamaan kirjanpidon lukuja. Näin varmistetaan, että käyttäjillä on käytettävissä oikeat tiedot esimerkiksi päätöksentekoa tai kustannusseurantaa varten. Uusien järjestelmien käyttöönotossa on yleistä, että tiedonsiirroissa kaikki tiedot eivät siirry ensimmäisten ajojen aikana järjestelmiin parametreissa tai tiedostoissa olevien virheiden johdosta.

Tutkimuksessa käytetty kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä, jota hyödynnettiin teemahaastattelujen avulla, oli onnistunut valinta opinnäytetyöhön. Haastateltavilta henkilöiltä saatiin laaja kuva Ekokem-konsernin raportoinnista ja uuden raportointijärjestelmän hyödyntämisestä raportoinnissa. Tutkimuksen ajankohta oli laajempien käyttäjäkokemusten keräämisen osalta liian aikainen, sillä kaikki käyttäjät eivät ole hyödyntäneet Tabellaa työssään. Tutkimuksen johtopäätökset koskevat pääosin Ekokem-konsernia, sillä jokaisen yrityksen sisäisen raportoinnin tarpeet ovat erilaiset, eivätkä eri raportointijärjestelmät vastaa toisiaan. Lisäksi konsernin toimialan erityislaatuisuus tulee huomioida. Työn tutkimusongelmiin saatiin selvitettyä vastaukset, joten tutkimusta voidaan pitää onnistuneena.

Tutkimus voitaisiin toteuttaa uudelleen myöhemmin, jolloin kaikilta Tabella-käyttäjiltä olisi mahdollista saada käyttäjäkokemuksia. Tällöin myös raportointijärjestelmän hyödyntämismahdollisuudet ovat konsernissa mahdollisesti kartoitettu. Jatkotutkimuksen voisi tehdä myös konsernin hankkimien Tabellan lisäosien suhteen. Konsernissa käyttöönotetaan Tabellan perusosan lisäksi Henkilöstöhallinnon laajennusosa sekä Myynnin budjetointi ja seuranta -laajennusosa. Niiden osalta voitaisiin tutkia käyttöä ja sen tuomaa lisäarvoa.

LÄHTEET

- Alhola, K. & Lauslahti, S. 2005. Taloutta johtamista varten esimiehille ja asiantuntijoille. Helsinki: Edita Publishing Oy
- Alhola, K. & Lauslahti, S. 2009. Laskentatoimi ja kannattavuuden hallinta. 1.–6. painos. Helsinki: WSOYpro Oy
- Ekokem-konserni tilinpäätös 2010. 2011. Ekokem-konserni. Viitattu 3.11.2011.
http://www.ekokem.fi/files/attachments/sijoittajat/Tilinpaaatos_2010.pdf
- Ikäheimo, S., Lounasmeri, S. & Walden, R. 2005. Yrityksen laskentatoimi. Helsinki: WSOYpro Oy
- Jyrkkiö, E. & Riistama, V. 2006. Laskentatoimi päätöksenteon apuna. 18.–19. painos. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö
- Lahti, S. & Salminen, T. 2008. Kohti digitaalista taloushallintoa – sähköiset talouden prosessit käytännössä. Helsinki: WSOYpro Oy
- Neilimo, K. & Uusi-Rauva, E. 2009. Johdon laskentatoimi. 6.–9. painos. Helsinki: Edita Publishing Oy
- Niemelä, M., Pirker, A. & Westerlund, J. 2008. Strategiasta tuloksiin – tehokas johtamisjärjestelmä. Helsinki: WSOYpro Oy
- Niskavaara, E. 2010. Yritystaloutta esimiehille. Helsinki: WSOYpro Oy
- Osavuosikatsaus. n.d. Finanssivalvonta. Viitattu 22.11.2011
<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Listayhtiolle/Tiedonantovelvollisuus/Saannollinen/Osavuosikatsaus/Pages/Default.aspx>
- Riutta, O. 2011. Ekokem toimintajärjestelmän käsikirja. Ekokem-konserni
- Salmi, I. 2010. Mitä tilinpäätös kertoo? 6.–9. painos. Helsinki: Edita Publishing Oy
- Suomala, P., Manninen, O. & Lyly-Yrjänäinen, J. 2011. Laskentatoimi johtamisen tukena. 1. painos. Helsinki: Edita Publishing Oy
- Tabella Finland Oy. Tabella Business Tools demokanta v7.5. 12.9.2011
- Tabella Finland Oy, 2011a. Raportointi ja analysointi. Viitattu 30.10.2011.
<http://www.tabella.fi/tuotteet/raportointi-ja-analysointi>
- Tabella Finland Oy, 2011b. Budjetointi ja ennustaminen. Viitattu 9.11.2011. <http://www.tabella.fi/tuotteet/budjetointi-ja-ennustaminen>
- Tabella Käyttöohje. 2011. Tabella Finland Oy. Viitattu 28.10.2011
Internet-osoite on salainen.

Yhteiskuntavastuuraportti. 2011. Ekokem-konserni. Viitattu 21.9.2011.
http://www.ekokem.fi/files/attachments/vuosikertomus_ja_emas/Yhteiskuntavastuuraportti_netti.pdf

Haastattelut

Jusslin, T. 2011. Kirjanpitäjä. Ekokem Oy Ab. Haastattelu 4.11.2011

Loukia, T. 2011. Toimitusjohtaja. Tabella Finland Oy. Haastattelu 25.10.2011

Malin- Hult, Y. 2011. CFO. Ekokem Oy Ab. Haastattelu 4.11.2011

Mikkola, J. 2011. Laskentapäällikkö. Ekokem Oy Ab. Haastattelu 24.10.2011

Mikkola, J. 8.11.2011. Lisäkysymyksiä. Vastaanottaja Juha Halen. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 8.11.2011.

Piekkari, T. 7.11.2011. Ekokem raportointi. Vastaanottaja Juha Halen. [Sähköpostiviesti]. Viitattu 8.11.2011.

EKOKEM-KONSERNIN TULOSLASKELMA JA TASE

TULOSLASKELMA

		1.1.–31.12.2010	1.1.–31.12.2009
	(Liitetieto)	1 000 €	1 000 €
Liikevaihto	(1)	109 391	94 320
Valmiiden ja kesken- eräisten tuotteiden varastojen muutos		17	-1
Valmistus omaan käyttöön		4 513	3 643
Liiketoiminnan muut tuotot	(2)	177	241
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		-21 456	-19 093
Varastojen muutos		-180	-40
Ulkopuoliset palvelut		-28 994	-25 166
Henkilöstökulut	(3)		
Palkat ja palkkiot		-15 584	-17 064
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-2 608	-2 743
Muut henkilö- sivukulut		-1 064	-1 060
Suunnitelman mukaiset poistot	(4)	-14 500	-12 624
Liiketoiminnan muut kulut	(5)	-11 580	-11 748
Käsittelyvelan muutos	(6)	-1 671	-829
Jälkihoitovaroituksen muutos	(7)	-732	-774
		-98 368	-91 141
Liikevoitto		15 729	7 062
Rahoitustuotot ja -kulut			
Osinkotuotot		7	6
Korko- ja rahoitus- tuotot		330	336
Korko- ja muut rahoituskulut		-809	-930
		-472	-588
Voitto ennen veroja		15 257	6 474
Tilikauden verot	(9)	-2 815	-228
Laskennalliset verot		14	-2 087
Tilikauden voitto		12 457	4 159

TASE

		31.12.2010	31.12.2009
	(Liitetieto)	1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	(10)		
Aineettomat oikeudet		9	31
Liikearvo		73	130
Muut pitkävaikutteiset menot		3 064	3 298
		3 146	3 459
Aineelliset hyödykkeet	(10)		
Maa-alueet		2 283	2 283
Rakennukset ja rakennelmat		31 413	34 178
Koneet ja kalusto		70 564	74 086
Muut aineelliset hyödykkeet		6 463	8 039
Ennakkomaksut ja keskenäiset hankinnat		7 399	3 452
		118 122	122 038
Sijoitukset	(11)		
Muut osakkeet ja osuudet		709	713
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		2 613	2 793
Keskeneräiset tuotteet		479	475
Valmiit tuotteet		586	572
		3 678	3 840
Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		10 966	12 389
Lainasaamiset		22 000	9 500
Muut saamiset		2 233	1 253
Siirtosaamiset	(12)	1 574	593
		36 773	23 735
Rahat ja pankkisaamiset		7 091	6 240
Vastaavaa yhteensä		169 519	160 025

TASE

VASTATTAVAA		31.12.2010	31.12.2009	
(Liitetieto)		1 000 €	1 000 €	
Oma pääoma	(13)			
Osakepääoma		5 985	5 985	
Vararahasto		2 565	2 565	
Muut rahastot				
Ympäristö- stipendirahasto		281	272	
Edellisten tilikauden voitto		95 506	94 938	
Tilikauden voitto		12 457	4 159	107 919
Pakolliset varaukset				
Jälkihoitovaraus	(7)	2 463		1 731
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen				
Lainat rahoitus- laitoksilta		11 190	14 838	
Laskennallinen verovelka	(9)	7 180	7 194	22 032
Lyhytaikainen				
Lainat rahoitus- laitoksilta		3 648	3 648	
Saadut ennakot		557	233	
Ostovelat		6 858	5 942	
Muut velat		3 903	4 853	
Siirtovelat	(14)	8 665	7 077	
Käsittelyvelka	(6)	8 261	6 590	28 343
Vastattavaa yhteensä		169 519	160 025	

RAHOITUSLASKELMA

	1.1.–31.12.2010	1.1.–31.12.2009
	1 000 €	1 000 €
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	15 729	7 062
Oikaisut liikevoittoon	16 812	14 125
Käyttöpääoman muutos	244	3 354
Maksetut korot ja maksut	-812	-1 244
Saadut osingot	7	6
Saadut korot	263	338
Maksetut verot	-708	-188
Liiketoiminnan rahavirta	31 535	23 453
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-11 173	-10 895
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	187	1 799
Sijoitukset osakkeisiin		-6
Luovutustulot osakkeista	4	2
Investointien rahavirta	-10 982	-9 100
Kassavirta ennen rahoitusta	20 553	14 353
Rahoituksen rahavirta		
Lyhytaikaisten saamisten lisäys	-12 500	-9 500
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut		-2 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-3 647	-1 514
Maksetut osingot	-3 491	-3 557
Maksetut stipendit	-64	-71
Rahoituksen rahavirta	-19 702	-16 642
Rahavarojen muutos	851	-2 289
Rahavarat 1.1.	6 240	8 529
Rahavarat 31.12.	7 091	6 240

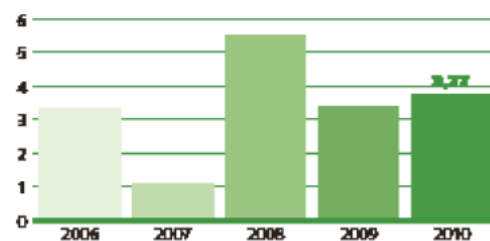
YHTEISKUNTAVASTUURAPORTIN SISÄLTÖÄ

Dioksiinit/furaanit PCDD (I-TEQ), grammaa

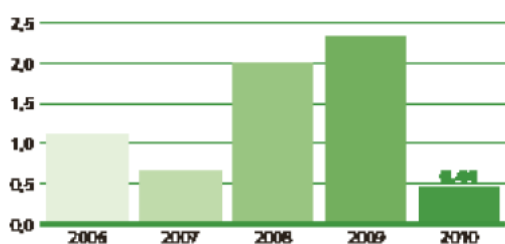
Muun muassa polttoprosesseissa syntyviä klooria sisältäviä myrkyllisiä ja pysyviä aineita (ns. POP-aineita).

Elohopea kilo grammaa

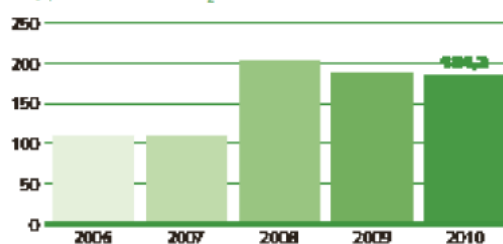
Helposti haihtuva myrkyllinen raskasmetalli, joka rikastuu ravintoketjuissa.

Hiukkaset tonnia

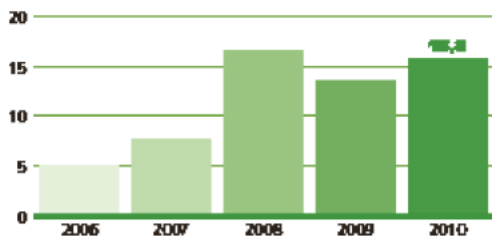
Polttoprosessien lisäksi mm. liikenteestä, teollisuudesta ja luonnon tapahtumista syntyviä epäpuhtauksia, jotka huonontavat ilman laatua ja voivat olla terveydelle haitallisia.

Typen oksidit NO₂ tonnia

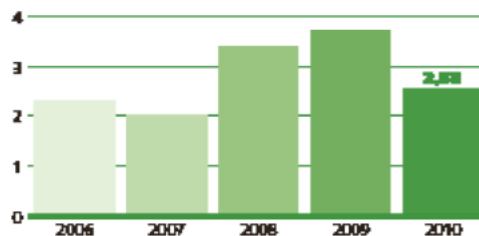
Polttoaineen ja palamisilman tyyppistä muodostuvia kaasuja, jotka aiheuttavat luonnossa happamoitumista ja rehevöitymistä.

Rikkidioksidi tonnia

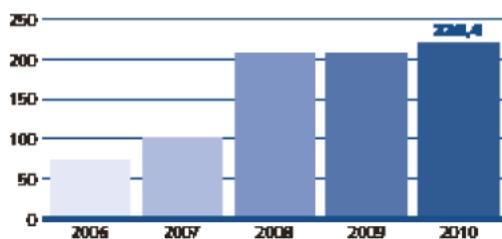
Polttoaineen rikkidihydrideistä syntyvä happamoittava kaasu.

Suolahappo tonnia

Klooripitoisista polttoaineista syntyvä voimakkaasti hapan ja eläimille haitallinen kaasu.

Terminen käsittely yhteensä 1 000 tonnia

Sisältää Ekokemin Riihimäen polttolaitosten 1, 2 ja 3 sekä voimalan jätteiden käsittelymäärät.

Vuosi 2008 oli voimalan ensimmäinen kokonainen käyttövuosi.

TEEMAHAASTATTELURUNGOT

Tabella Finland Oy, toimitusjohtajan haastattelu 25.10.11, klo: 12–13.30

Tabella ja sen tarjoamat mahdollisuudet konsernin talousraportointiin

Yrityksen perustiedot

- toimintaidea
- tarjotut sovellukset

Ohjelman tuottamat raportit

- tilannekohtaiset raportit
- periodiraportit
- ajankohtaisuus
- käyttäjäprofiilit
- linkittyminen muihin tietojärjestelmiin
- mukauttaminen

Ekokemin käyttämät Tabella sovellukset

- hyödynnettävät sovellukset
- vielä käyttämättömät sovellukset ja niiden tuoma hyöty

Tabellian kehittyminen

-kehitystyö

-tulevat sovellukset

Ekokem Oy Ab, kirjanpitäjän haastattelu 4.11.2011 klo: 10–11.

Raportoinnin muutokset käytännön työssä

Omaan työhön liittyvät raportit

- käytetyt raportit
- laaditut raportit
- kysytyimmät raportit, ennen/nyt

Tuotettujen raporttien luotettavuus ja luettavuus

Raporttien jakelu

Raportointiin käytetty ohjelma

- ohjelman toimivuus
- kehityskohteet

Raportoinnin kehittäminen

Ekokem Oy Ab, laskentapäällikön haastattelu 24.10.2011 klo: 13–14

Raportointijärjestelmät Ekokem -konsernissa

Erilaiset käytetyt raportit

- raporttien tarkoitus
- raporttien laatijat
- raporttien aikavälit

Raportoinnissa hyödynnettävät tietojärjestelmät

- vakioraportit
- tilannekohtaiset raportit

Raportointiprosessit (kuukausi- ja osavuosisiraportit)

Raportoinnille asetetut tavoitteet

Raportoinnin kehittäminen

Ekokem Oy Ab, talousjohtajan haastattelu 4.11.2011 klo: 8.50–10.

Raporttien merkitys organisaatiossa

Liiketoiminnan suunnittelu ja seuranta (johtoryhmä)

- raportit strategian ja toiminnan kannalta
- raporttien sisältö ja sille asetetut vaatimukset

Raportointiin liittyvä päätöksenteko

- ketkä kaikki osallistuvat
- käyttäjien vaikutusmahdollisuudet

Tärkeimmät raportit

- konsernissa
- kuukausitasolla
- vuositasolla
- viikko ja päivätasolla

Raportoinnin kehittäminen

Ekokem Oy Ab, toimitusjohtajan haastattelu sähköpostitse

Raporttien merkitys organisaation johtamisessa

Liiketoiminnan suunnittelu ja seuranta vuoden aikana

- Mitkä ovat keskeisimmät raportit konsernin strategian ja toiminnan seurannan kannalta?
- Mitkä ovat tärkeimmät raportit, joita hyödynnätte tai seuraatte,
 - viikko ja päivätasolla
 - kuukausitasolla
 - vuositasolla
- Mikä on näiden raporttien sisältö ja sille asetetut vaatimukset?
 - yrityksen tunnusluvut, vertailuluvut (budjetti, ennuste), grafiikka, analyysi
 - raportin ulkoasu, selkeys
 - lukujen luotettavuus, ajankohtaisuus
- Saatteko raporteilta riittävät tiedot, esimerkiksi päätöksentekoa varten?
 - jos ette, mitä kaipaaisitte nykyisten tietojen lisäksi

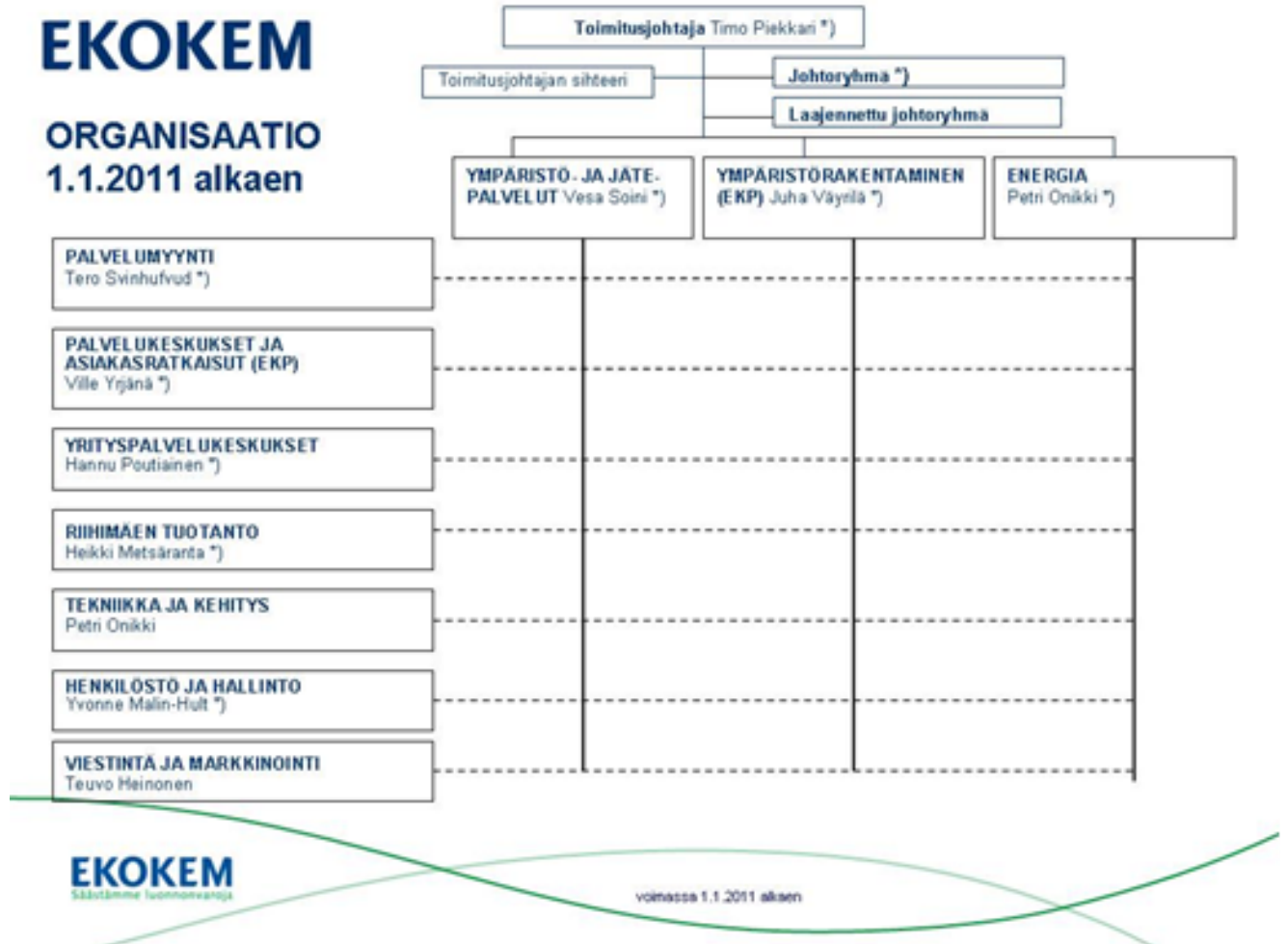
Tabellan hyödyntäminen

- Mitä etuja tai haittoja Tabellan käyttöönotto on mielestänne tuonut konsernissa?
- Miten esimerkiksi johtoryhmässä hyödynnetään Tabellaa, tarvitaanko muiden lähteiden raportteja?
- Mitkä ohjelman ominaisuudet ovat tuoneet lisäarvoa työhönne?
- Täyttävätkö Tabellan tuottamat raportit asetetut vaatimukset?

Raportoinnin kehittäminen

- Onko raportointiprosessissa tai raporteissa kehitettävää?
- Onko Tabellan käyttämisessä ja ominaisuuksissa kehitettävää tai selkeitä puutteita?

ORGANISAATIOKAAVIO

Ekokemin organisaatio (Riutta 2011, 5)